

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI
Fakulta přírodovědně-humanitní
a pedagogická ■

VOLNÝ ČAS DĚTÍ A MLÁDEŽE

Bakalářská práce

Studijní program: B7506 – Speciální pedagogika
Studijní obor: 7506R029 – Speciální pedagogika pro vychovatele
Autor práce: **Aleš Ondráček**
Vedoucí práce: PhDr. Alena Dědečková

Liberec 2014

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI
Fakulta přírodovědně-humanitní a pedagogická
Akademický rok: 2011/2012

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Aleš Ondráček**
Osobní číslo: **P1000051**
Studijní program: **B7506 Speciální pedagogika**
Studijní obor: **Speciální pedagogika pro vychovatele**
Název tématu: **Volný čas dětí a mládeže**
Zadávající katedra: **Katedra sociálních studií a speciální pedagogiky**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cíl bakalářské práce: Zmapovat problematiku dotačních programů pro financování volnočasových aktivit žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, zjistit jaké jsou možnosti základních škol, získat dotaci z dotačních programů v regionálním, národním a evropském měřítku pro financování volnočasových aktivit žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

Požadavky: Formulace teoretických východisek, příprava průzkumu, sběr dat, interpretace a vyhodnocení dat, formulace závěrů.

Metody: Rozhovor, dotazník, studium spisové dokumentace

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

HÁJEK, B., HOFBAUER Z., PÁVKOVÁ, J., 2008. Pedagogické ovlivňování volného času. 1. vyd. Praha: Portál. ISBN 978-80-7367-473-1.

NĚMEC, J., a kol., 2002. Kapitoly ze sociální pedagogiky volného času. Brno: Paido. ISBN 80-7315-012-3.

PÁVKOVÁ, J., HÁJEK, B., HOFBAUER, B., HRDLÍČKOVÁ, V., PAVLÍKOVÁ, A., 2008. Pedagogika volného času. 4. vyd. Praha: Portál. ISBN 978-80-7367-423-6.

POL, M., 2003. Grantové nabídky a české školy. 1. vyd. Praha: Národní vzdělávací fond. ISBN 80-903125-9-4.

POSTER, K., APPLGARTH, M., 2006. Projektový management. Praha: Portál. ISBN 80-7367-141-7.

Vedoucí bakalářské práce:

PhDr. Alena Dědečková

Katedra sociálních studií a speciální pedagogiky

Datum zadání bakalářské práce:

1. dubna 2012

Termín odevzdání bakalářské práce:

26. dubna 2013

doc. RNDr. Miroslav Brzezina, CSc.

děkan

L.S.

doc. PaedDr. PhDr. Ilona Pešatová, Ph.D.

vedoucí katedry

V Liberci dne 23. dubna 2012

Prohlášení

Byl jsem seznámen s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé bakalářské práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li bakalářskou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědom povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Bakalářskou práci jsem vypracoval samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím mé bakalářské práce a konzultantem.

Současně čestně prohlašuji, že tištěná verze práce se shoduje s elektronickou verzí, vloženou do IS STAG.

Datum:

Podpis:

Poděkování

Rád bych poděkoval PhDr. Aleně Dědečkové za trpělivé a odborné vedení bakalářské práce, za její ochotu, přístup a cenné rady.

v Liberci dne 22. dubna 2014

.....

Anotace a klíčová slova

Název bakalářské práce: Volný čas dětí a mládeže

Jméno a příjmení autora: Aleš Ondráček

Akademický rok odevzdání bakalářské práce: 2013/2014

Vedoucí bakalářské práce: PhDr. Alena Dědečková

Bakalářská práce se zabývá problematikou dotačních programů pro financování volnočasových aktivit žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Jejím cílem je zmapovat možnosti základních a speciálních škol při získávání dotací z dotačních programů v regionálním, národním a evropském měřítku.

Jedná se o část teoretickou, jejíž součástí je prezentace odborných zdrojů, které napomáhají k objasnění základních pojmů v problematice volného času a volnočasových aktivit. Velký důraz je také kladen na charakteristiku dotačních programů pro financování volnočasových aktivit žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

Součástí empirické části je zpracování a vyhodnocení výzkumu, který byl zaměřen na zjištění problémů a úskalí, se kterými se setkávají při podávání grantových žádostí ředitelé škol a jejich zástupci.

Klíčová slova:

volný čas, volnočasová aktivita, žák se speciálními vzdělávacími potřebami, regionální, národní, Evropská unie, dotační program, grant, grantová soutěž, projekt.

Title of the bachelor thesis: Free Time of Children and Youth

Author: Aleš Ondráček

Academic year of the bachelor thesis submission: 2013/2014

Supervisor: PhDr. Alena Dědečková

The bachelor thesis deals with the issue of subsidy politics for funding the free-time activities for pupils with special education needs. It aims to map the possibilities of primary and special needs schools in acquiring subsidies from subsidy programmes in regional, national and European scale.

The thesis consists of a theoretical part, which includes a presentation of specialised resources that help clarify the basic concepts in the field of free time and free-time activities. A big emphasis is put especially on the characteristics of subsidy programmes for funding free-time activities of pupils with special education needs.

The empirical part of the thesis is based on processing and evaluating the research which was focused on ascertaining problems and difficulties that are met by headmasters and deputy headmasters when submitting applications for a grant.

Key words:

free time, free-time activity, pupil with special education needs, regional, national and European union, subsidy programme, grant, grant competition, project.

Obsah

ÚVOD.....	9
Teoretická část.....	10
1 Vzdělávací soustava, školy a školská zařízení v České republice.....	10
1.1 Speciální základní škola	10
2 Volný čas	11
2.1 Pojem volný čas.....	11
2.2 Vývojový pohled na volný čas	12
2.3 Vlivy a hlediska působící na volný čas mládeže	12
2.4 Nové přístupy v pedagogice volného času	14
3 Financování základních škol (i speciálních).....	15
3.1 Problematika financování zájmového vzdělávání	16
4 Dotace, granty.....	17
4.1 Definice pojmu „dotace“	17
4.2 Typy dotací	17
4.3 Grant	18
4.4 Grantová soutěž	19
5 Projekt.....	20
5.1 Charakteristické rysy projektu.....	20
5.2 Proces řízení projektu	20
6 Dotační programy	21
6.1 Dotační programy - lokální úroveň	21
6.2 Dotační programy - regionální úroveň (Ústecký kraj)	22
6.3 Dotační programy - národní úroveň (MŠMT).....	25
6.3.1 Cíle pilotní mimořádné výzvy:	27
6.4 Dotační programy - mezinárodní úroveň.....	28
6.4.1 Malé granty.....	29
6.4.2 Standardní granty.....	29
Praktická část.....	30
7 Cíl praktické části	30
7.1 Stanovení předpokladů	30
7.2 Popis výzkumného vzorku	31
8 Použité výzkumné metody	31
8.1 Metoda studia dokumentace	31
8.2 Řízený rozhovor	32
8.3 Dotazník	32
8.4 Rozhovor	33
8.5 Speciální Základní škola a Mateřská škola Varnsdorf	35
8.6 Zájmové vzdělávání žáků ve Speciální ZŠ a MŠ Varnsdorf.....	37
8.7 Popis dotazníku	38
8.8 Výsledky šetření	39
9 Závěr.....	54
9.1 Doporučení pro praxi.....	55
SEZNAM ZDROJŮ:	56
Seznam příloh.....	58

ÚVOD

Volný čas dětí a mládeže je v současné společnosti velmi diskutované a aktuální téma. Organizace a pořádání volnočasových aktivit je úzce propojeno s problematikou jejího financování.

Cílem této práce je především zmapování problematiky využití dotačních programů pro financování volnočasových aktivit žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v rámci základních a speciálních škol. Dále budeme zjišťovat možnosti základních a speciálních škol při podávání žádostí o dotace pro volnočasové aktivity svých žáků. Tyto budeme zkoumat z pohledu možností regionálních, národních i evropských dotačních programů a také jejich náročnosti, formálních a praktických náležitostí a v neposlední řadě také jejich procentuální úspěšností.

Pokusíme se o detailnější pohled na pojem volný čas dětí, budeme hledat různé alternativy, podíváme se také na koncepci výchovy ve volném čase z pohledu vývojových etap, zaměříme se také na edukační využívání volného času a související otázky s financováním základních a speciálních škol, budeme detailněji rozebírat dotační politiku ve školství, dotační programy, jejich rozdělení dle působnosti, budeme zkoumat též nutnost a důležitost kvality podávaných projektů, náležitostí takových žádostí, seznámíme se i s konkrétním případem projektové žádosti o finanční dotaci pro volnočasové aktivity dětí a mládeže. V naší práci se též zmíníme i o vlastním žadateli o dotaci, jaké podmínky a předpoklady musí splňovat, kdo takovou žádost v případě školy zpracovává, okrajově zmíníme pozici projektového manažera, případně agentury, které takovéto žádosti pro různé organizace zpracovávají.

V praktické části naší bakalářské práce bychom se chtěli zaměřit na rozhovor s konkrétní osobou, která má na starosti zpracování, posouzení a vyhodnocení grantových žádostí určených pro získání dotací na volnočasové aktivity dětí a mládeže a zmapovat situaci za pomoci ředitelů a zástupců základních a speciálních škol a zjistit tak, jaká jsou hlavní úskalí a s jakými obtížemi se setkávají při získávání těchto dotací a grantů. Toto bychom chtěli zjistit formou metodologické metody dotazníku pro tyto zástupce.

Teoretická část

1 Vzdělávací soustava, školy a školská zařízení v České republice

Vzdělávací soustavu vytváří školy a školská zařízení. Základními typy škol jsou školy základní, střední – např. gymnázia, střední odborné školy a střední odborná učiliště, dále pak konzervatoř, vyšší odborná škola, základní umělecká škola a jazyková škola. Mezi školská vzdělávací zařízení, která doplňují či podporují vzdělávání ve školách, jsou zařízení pro další vzdělávání pedagogů, školská poradenská zařízení, výchovná a ubytovací zařízení, školská zařízení pro zájmové a další vzdělávání, školská účelová zařízení, zařízení školského stravování a školská zařízení pro výkon ústavní výchovy, ochranné výchovy a pro preventivně výchovnou péči (Zákon č. 561/2004 Sb. § 7).

1.1 Speciální základní škola

Speciální ZŠ je zvláštním typem základní školy, skládá se většinou ze základní školy praktické, základní školy speciální, případně přípravné třídy nebo školní družiny. Tento druh školy slouží ke vzdělávání dětí s lehkým, středním, těžkým a hlubokým mentálním postižením a také kombinovaným postižením. V současné době je velkým tématem možná integrace těchto dětí do běžných základních škol.

Žáci se speciálně vzdělávacími potřebami

Mezi žáky se speciálně vzdělávacími potřebami řadíme **osoby se zdravotním postižením, znevýhodněním nebo sociálním znevýhodněním.**

Zdravotní postižení – jedná se o mentální, tělesné, zrakové nebo sluchové postižení, vady řeči, postižení s více vadami, artismus a vývojové poruchy učení nebo chování.

Zdravotní znevýhodnění – jedná se především o zdravotní oslabení, dlouhodobější nemoci, zdravotní poruchy vedoucí k poruchám učení a chování.

Sociální znevýhodnění – rodiny s nízkým sociálně kulturním postavením, případně rodiny ohrožené sociálně patologickými jevy.

- jedinec s nařízenou ústavní nebo ochrannou výchovou nebo mající statut azyllanta

Speciálně vzdělávací potřeby žáků zjišťují školská poradenská zařízení, tito žáci mají nárok na takové vzdělání, které vyznává metody a formy vyučování odpovídající jejich potřebám a možnostem. Toto vše je nutné zohlednit i při hodnocení výkonů těchto žáků.

Nutné je též používání speciálních učebních pomůcek a učebnic poskytovaných školou. V poslední době se též objevil institut asistenta pedagoga, o jehož zřízení rozhoduje ředitel školy (Zákon č. 561/2004 Sb. § 16).

2 Volný čas

V následující části této práce bychom se chtěli věnovat tématu volného času a to z několika různých hledisek. Budeme definovat pojem volný čas, rozčleníme si jeho vývoj pohledem do historie, kde najdeme dělení na 3 etapy, v neposlední řadě se také zaměříme na různé vlivy a hlediska, které volný čas a jeho využití nejvíce ovlivňují. Neopomeneme ani nové přístupy a metody, které se nejvíce využívají v současnosti.

2.1 Pojem volný čas

Definicím pojmu volný čas se věnuje velké množství odborných publikací. Volný čas si můžeme představit jako opak využití doby pracovní, je to doba, která slouží k znovu načerpání sil, doba, v které si můžeme vybrat jednotlivé činnosti. Důležitým aspektem je dobrovolnost při vykonávání těchto aktivit, pocit radosti, uvolnění a uspokojení (Pávková, aj. 2008, s. 13).

Volný čas je vlastně součástí lidského života vyjma času pracovního a tzv. vázaného. Volný čas je také dobou, kterou má člověk k dispozici pro činnosti sebeurčující a sebe vytvářející jako jsou:

- odpočinek a zábava;
- rozvoj zájmové sféry;
- zlepšení kvalifikace;
- účast na veřejném životě (Hájek, aj. 2008, s. 10).

Je to čas, v němž člověk svobodně volí a dělá takové činnosti, které mu přinášejí radost, potěšení, zábavu, odpočinek, které obnovují a rozvíjejí jeho tělesné a duševní schopnosti, popř. i tvůrčí schopnosti.

Je to čas, v němž je člověk sám sebou, nejvíce patří sám sobě, kdy koná převážně svobodně a dobrovolně činnosti pro sebe, popř. pro druhé, ze svého vnitřního popudu a zájmu (Němec, aj. 2008, s. 17).

2.2 Vývojový pohled na volný čas

Z historického hlediska můžeme vysledovat vývoj pojetí a obsahu volného času. Po druhé světové válce lze vývoj rozdělit do tří etap. **První etapa** pokrývá 50. a 60. léta, kdy fenoménem byl především čas pracovní, který byl upřednostňován před využíváním volného času. Hlavní náplní využití tohoto času byl především odpočinek, velmi oblíbené byly kolektivní rekreační pobyty a vzdělávání probíhalo v rámci zvyšování pracovní kvalifikace. Podobným způsobem docházelo i k trávení volného času mládeže, která sestávala taktéž z odpočinku, pobytu v přírodě a kolektivní přípravě na vyučování.

Druhá etapa pokrývá 70. a 80. léta, kdy již nevidíme a nesetkáváme se s tak striktně vymezeným využíváním volné času jako v první etapě. Můžeme ji charakterizovat jako řadu činností, kde dochází k uspokojování hmotných a kulturních potřeb jedince. Již zde nepřevládá pouze odpočinek a rekreace, nýbrž je větší poptávka po zábavě a s tím spojenými prožitky. V oblasti vzdělávání se jedinci více seberealizují, dochází k mohutnému rozmachu zájmové činnosti dětí a mládeže. Dochází ke vzniku velkého množství různých zájmových kroužků ve školách i mimo ně, roste například síť domů pionýrů, které mají za svou povinnost a náplň práce pečovat a starat se volný čas mládeže (Němec, aj. 2002, s. 15).

Ve **třetí etapě**, která pokrývá 90. léta, dochází k převládání časové prostoru pro využívání volného času. Postupně mizí hranice mezi časem určeným pro práci a tím pro volný čas. Vzniká snaha o kultivaci člověka jako takového.

Ve školství se objevují nové trendy, na které je třeba reagovat. Mládež se sdružuje a zážitky vyhledává v partách, dochází k prosazování kolektivního soužití a trávení volného času, velkým lákadlem je množství různých komerčních nabídek (Němec, aj. 2002, s. 16).

2.3 Vlivy a hlediska působící na volný čas mládeže

- **ekonomické hledisko** – je velmi důležité, jak velké prostředky plynou do volnočasových zařízení a zda se vrací alespoň část těchto nákladů zpět. Toto odvětví,

kteře se využívá jak pro výchovnou i vzdělávací činnost, tak i komerčním způsobem. Jedná se často o dobře prosperující odvětví a v tomto důsledku poté dochází k zanedbání a rezignaci na vzdělávací cíle i na kultivaci osobnosti.

- **sociologické a sociálně psychologické hledisko** – zohledňuje především vliv volnočasových aktivit na utváření mezilidských vztahů a jejich kultivaci. Sleduje i možnost vyrovnání se s vlivem problémových rodin, zabývá se socializací jednotlivce.

Důležitou součástí je také vliv sociálního a rodinného prostředí. Rodiče zde vystupují jako vzory, ať už v pozitivním či negativním smyslu. Tam, kde funkce rodiny není dostačující, dochází často i k nezájmu rodičů o to, jak jejich dítě tráví volný čas. Zde mohou právě zapůsobit školská a výchovná zařízení a alespoň částečně toto nahrazovat kvalifikovaným pedagogickým vedením. Pokud se toto nezdaří, je velmi pravděpodobné ohrožení vrstevnickou skupinou s projevy vandalismu, agresivity či sklony k drogové závislosti. Velký vliv sehrávají i hromadné sdělovací prostředky, především televize, která kromě pozitivních stránek nabízí pasivní využívání volného času bez odpovídajícího prožitku.

Průzkumy zabývající se využíváním volného času mládeže uvádějí především u dětí s poruchami chování špatnou rodinnou výchovu a téměř nevyužívání volného času. Mezi negativními vlivy jsou uváděni vrstevníci, rodiče, minimálně naopak učitelé a vychovatelé.

- **politické hledisko** – zde se jedná především o finanční podporu státu a další oblasti, jakou jsou např.:

- zakládání, finanční podpora a ovlivňování jednotlivých zařízení pro volný čas
- různorodá pomoc organizacím zabývajících se volným časem mládeže
- vytváření podmínek pro tuto činnost
- příprava a proškolení dobrovolných a profesionálních pedagogů
- zabránění komercializaci tohoto odvětví

- **pedagogické a psychologické hledisko** – zohledňuje především rozdíly věkové a individuální zvláštnosti. Pedagogické ovlivňování by mělo být především zaměřeno na dětskou aktivitu, vymezit prostor pro jejich spontaneitu, nabízet nové dojmy a zážitky, seberealizaci, sociální kontakty, ale také neopomíjet zajištění pocitu jistoty a bezpečí (Pávková, aj. 2008, s. 15-17).

2.4 *Nové přístupy v pedagogice volného času*

V poslední době dochází ke změně chápání poměru mezi vztahovým a obsahovým rozměrem výchovy a ke vzniku nových pedagogických metod v organizaci volnočasových aktivit. Tato činnost vykazuje nové styly práce s mládeží a charakterizují ji především tyto znaky:

- velký důraz na kvalitu vztahů mezi pedagogy a mládeží
- pocházejí a vyrůstají jako spontánní aktivity
- zaměřují se na konkrétní cílové skupiny, řeší konkrétní myšlenku či problém
- stávají se mezigeneračními – organizované dospělými, ale úkoly zastávají mladí lidé
- účast dobrovolníků z důvodu špatného financování
- jedná se o přechodný produkt společnosti, souvisí s procesy změny (Pávková, aj. 2008, s. 75-76).

Poznání dosavadního vývoje, současného stavu i předpokládané budoucnosti výchovného zhodnocování volného času dětí a mládeže vyžaduje vymezit jeho základní rysy a tendence v posledních desetiletích. Týkají se rozšiřování jeho rozsahu a dosahu, diferenciací a specializace obsahu, dynamičnosti vývoje, zájmovosti, vztahu individuálního a kolektivního, demokratizace aktivit, vytváření systému a otevřenosti (Hájek, aj. 2008, s. 38).

Stále vzrůstající fond disponibilního času výrazně usnadňuje členění a specializaci obsahu a způsobů realizace. Uplatňují se především tyto trendy:

- dochází k rozšiřování tradičních a osvědčených aktivit mezi účastníky obou pohlaví, různého stáří i sociálního členění
- aktivity prostupují do nových oblastí poznávání přírody, člověka a společnosti
- dochází k inovaci specializace obsahu, nároky na účastníky akcí je provázejí celým životem

- funkční zaměření je mnohotvárné – patří sem činnosti oddychové a zábavné, poznávací i rozvíjející zájmy skupin a jednotlivců, podporující jejich občanskou angažovanost (Hájek, aj. 2008, s. 39).

K tradičním oborům se přidávají aktivity nové, jako jsou zájmové činnosti technické, přírodovědné či ekologické, oblasti umělecké tvořivosti, zvládání a využití sdělovacích

prostředků a v neposlední řadě jsou to činnosti využívající rozvoj počítačové technologie a to o činnosti sociální nebo multikulturní. Roste též počet mimovyučovacíh aktivit, které vycházejí z počtu učebních předmětů. Nermalou roli zde hraje zvyšující se počet dětí a mladých lidí, kteří disponují vyšším stupněm vzdělání.

Rozhodujícím významem jsou také způsoby, jak se mladí lidé k volnočasovým aktivitám dostávají a jakým způsobem se jich účastní. Důležitou motivací je zájem a zainteresovanost i jednání ve prospěch ostatních lidí. Toto vše je založeno na dobrovolnosti účastníků (Hájek, aj. 2008, s. 40).

V evropských zemích se volnočasové aktivity rozvíjejí v demokratických podmínkách. Demokratičnost je cílem, ale i způsobem realizace se společným jmenovatelem, kterým je participace účastníků aktivit. Demokratizace volnočasových aktivit se stává trvalým cílem. Další součástí je kritérium otevřenosti. Ta v sobě zahrnuje vnímání existujících i nově vznikajících volnočasových potřeb (Hájek, aj. 2008, s. 47).

Současné trendy se neomezují jen na tradiční aktivity a instituce. Objevují se nové metodické a obsahové podněty. Účastníci již nejsou jen diváky, ale stávají se aktivními účastníky.

Novinkou je vytváření tzv. výukových programů – „interaktivních, tvořivě výchovně-vzdělávacích lekcí, které si kladou za cíl rozšíření a prohloubení školního učiva“. Mezi další trendy patří zážitková pedagogika, někdy také adrenalinová. Jedná se o jeden z proudů reformní pedagogiky. Oblast výchovy v čase volna se stále vyvíjí, dochází ke změnám tradiční struktury i aktivity účastníků. Nezanedbatelnou roli sehrává též proces globalizace (Hájek, aj. 2008, s. 56-63).

3 Financování základních škol (i speciálních)

Financování základních škol je stanoveno příslušnými paragrafy školského zákona č. 561/2004 Sb., ve znění pozdějších změn. Většina základních škol speciálních je zřizována územními samosprávnými celky (kraji, obcemi nebo svazky obcí), menší počet škol je zřizován církvemi, nebo právníckými osobami vykonávající činnost škol (školy tzv. soukromé).

Ze státního rozpočtu jsou rozdělovány do škol finanční prostředky na základě stanovených republikových normativů, které dále upravují krajské úřady (vznikají tzv. krajské normativy) a základní normativ je finanční částkou, která připadá na jednotku výkonu na kalendářní rok. Jednotkou výkonu je jedno dítě, žák, student, ubytovaný atd.

Tyto státní prostředky pokrývají především mzdové náklady školy, do kterých spadají platy, náhrady platů a mezd, odměny za pracovní pohotovost, odměny za práci vykonávanou na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr, odstupné, výdaje na úhradu pojistného na sociální zabezpečení příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a na úhradu pojistného na všeobecné zdravotní pojištění, na přiděly do fondu kulturních a sociálních potřeb a ostatní náklady vyplývající z pracovněprávních vztahů, výdaje na nezbytné zvýšení nákladů spojených s výukou dětí, žáků a studentů zdravotně postižených, výdaje na učební pomůcky, výdaje na školní potřeby a na učebnice, pokud jsou podle tohoto zákona poskytovány bezplatně, a rovněž výdaje na další vzdělávání pedagogických pracovníků, na činnosti, které přímo souvisejí s rozvojem škol a kvalitou vzdělávání, na další nezbytné neinvestiční výdaje spojené s provozem škol a školských zařízení a na investiční výdaje zařazené do programu podle zvláštního právního předpisu (Zákon č. 561/2004 Sb. § 160).

Jak vyplývá z výše uvedeného, na zájmové školní aktivity zde vymezené prostředky nejsou, pouze okrajově je možné určitou malou část těchto prostředků vynaložit např. na proplacení dohod o provedení činnosti, kdy učitelé vedou nějaký zájmový kroužek na půdě školy pro své žáky.

Pokud má škola zřízenou školní družinu a školní klub, získává finanční prostředky opět formou krajského normativu za jednoho přihlášeného člena na kalendářní rok a z těchto prostředků jsou pak hrazené mzdové náklady pedagogů, kteří ve školní družině, či klubu pracují.

3.1 Problematika financování zájmového vzdělávání

Vzhledem k tomu, že velká část finančních prostředků ze státního rozpočtu pokrývá mzdové náklady spojené především se vzděláváním žáků a na zájmové vzdělávání jsou prostředky velmi omezené, je žádoucí, aby se každý ředitel, či jiná pověřená osoba, nebo tým pověřených osob ve škole snažil o získávání finančních prostředků z jiných zdrojů a tím umožnil rozšířit nabídku a žáci měli možnost získávat nové poznatky, dovednosti a schopnosti formou tzv. neformálního vzdělávání.

Jiné zdroje financování zájmového vzdělávání

Zde se dostáváme k možnostem dalšího financování zájmových aktivit žáků, mezi něž lze zařadit sponzoring, získávání darů a získávání grantů a dotací prostřednictvím podaných projektů v dotačních výzvách nebo grantových programech.

4 Dotace, granty

4.1 Definice pojmu „dotace“

Dotací se rozumí poskytnutí určitého množství finančních prostředků, nejčastěji ze státního rozpočtu (nebo také z územního rozpočtu). Může a nemusí být stanovena na konkrétní účel. Je třeba dodat, že neexistuje přesná hranice či rozdíl, mezi grantem a dotací. Jediným rozdílem je snad přesnější účelovost a specifiky grantu, na rozdíl od dotace. Dotace se také obvykle chápá jako veřejná podpora zejména investičních nákladů projektu. Obecně je program nazýván dotací, pokud spolufinancuje podíl 80ti a více procent investičních nákladů projektu. Pojmy dotace a grant ale bývají často významově zaměňována.

Metodika vládní finanční statistiky za dotace považuje dobrovolné běžné nebo kapitálové investice mezi vládními jednotkami, mezi nadnárodními organizacemi a vládou (např. program Phare). Také dobrovolný transfer ve prospěch soukromého sektoru nebo soukromé osoby je nazýván dotací. Vládní finanční statistika a Systém národních účtů v příručkách Ministerstva financí ČR nabízí užší definici slova dotace jako nenárokový transfer, který poskytuje vláda vybraným podnikům a organizacím a jehož velikost se určuje na základě úrovně produkce nebo činnosti či na základě množství a hodnoty vyprodukovaného zboží a služeb. V širším smyslu se zde uvádí, že je za dotaci považována jakákoliv platba či poskytnutá daňová výhoda přiznaná jedincům v závislosti na jejich osobní situaci, která se poskytuje za podmínek stanovených v zákoně nebo nařízení (např. pro nezaměstnané nebo postižené).

4.2 Typy dotací

Dotace jsou dvojího druhu. Města dostávají dotace na činnosti, které vykonávají za stát. Jedná se například o dotace na činnosti výkonů státní správy, dotace na školství (globální dotace i na základě počtu žáků), na mzdové prostředky pro zaměstnance, dotace na dávky a podpory v sociálním zabezpečení a například i na krytí nákladů spojených s reformou veřejné správy. Dalším typem jsou dotace, které nejsou nárokové a o které se musí žádat. Příkladem mohou být dotace ze Státního fondu rozvoje bydlení nebo ze Státního fondu životního prostředí apod.

V příručce Ministerstva životního prostředí ČR je k tématu ještě dodáváno, že v souladu se směrnicemi EU by měly být dotace z veřejných financí omezovány na podporu nepodnikatelských subjektů, na výchovu, vzdělávání, výzkum, jehož výsledky jsou veřejně

přístupné apod. Poskytování podpor nesmí narušovat rovné tržní podmínky nebo destabilizovat jakýmkoli způsobem otevřený evropský hospodářský prostor.

Pod pojmem dotace se také může chápat pomoc od soukromého subjektu, potom je ale ovšem vhodnější užít termín charita či sponzorský příspěvek. Pojem dotovaná cena se někdy používá i v souvislosti se spotřebitelskými cenami různých produktů – často takových, které samy o sobě nejsou použitelné bez dalšího smluvního vztahu s poskytovatelem služby, kterou daný produkt umožňuje využívat (mobilní telefony, modemy). Jiným označením takového typu dotace je subvence.

Dotace se chápe obvykle jako opak daně, ačkoli někdy může být udělena ve formě snížených daní. Tyto formy dotací se obecně nazývají daňové úlevy nebo daňové prázdny. Pokud jde o jinou, než státní dotaci, tak jde zřejmě o opak zisku.

4.3 Grant

Grant (z angličtiny) je účelový příspěvek na veřejně prospěšný účel, který se obvykle získává ve více méně veřejné soutěži na základě předloženého projektu. Zatímco v USA a ve Velké Británii je význam slova grant širší a zahrnuje i soukromou dobročinnost, v ostatní Evropě se jím obvykle míní podpora vědeckých, výzkumných, případně i kulturních projektů, poskytovaná institucemi.

Základním principem grantů je možnost odstartování projektu a nemusíte tyto prostředky vracet. Granty jsou určeny na podporu projektů. Nepřicházejí automaticky a jejich získání nemusí být snadné. Často to obnáší náročnou práci a prvek vašeho vlastního rizika.

Jinými slovy: grant je suma peněz, které jsou poskytnuty Vaší organizaci. Granty často bývají nazývány volnými penězi, ale není tomu tak. Získání grantu je potřeba věnovat čas a úsilí. Není třeba platit za tyto peníze úroky a prostředky nejsou většinou vratné, pokud jsou podmínky udělení grantu dodržovány.

Grantová přihláška se podává *poskytovateli* na předepsaném formuláři a ve stanovené lhůtě. Je-li projekt přijat, stává se žadatel *řešitelem* grantu, a pokud jej podával prostřednictvím nějaké instituce, stává se tato instituce jeho *nositelem*; pokud jej podával jako fyzická osoba, je sám také jeho nositelem.

Grantová soutěž má určitá pravidla, nositel odpovídá za účetní správnost a řešitel za to, že projekt úspěšně uskuteční. O průběhu a výsledku projektu se podávají pravidelné zprávy, které poskytovatel grantu vyhodnocuje. Obvykle si vyhrazuje také právo průběh projektu sledovat a kontrolovat.

4.4 Grantová soutěž

Grantová agentura vypisuje podmínky soutěže, které stanoví zejména:

- obor nebo téma,
- rozsah podpor,
- kdo se může soutěže zúčastnit,
- povinné náležitosti přihlášky,
- termín podání přihlášky a termín rozhodnutí,
- co se na projektech hodnotí a jak,
- a další podmínky.

Zájemce se o podporu hlásí vyplněním grantové přihlášky s popisem projektu. Přihlášky vyhodnocují odborníci, ustanovení agenturou, kteří obvykle stanoví pořadí, a vedení agentury pak rozhodne o přidělení prostředků.

Hodnocení přihlášek používá tyto způsoby a jejich kombinace:

- jednotlivé hodnocení nezávislými oponenty,
- hromadné hodnocení panely nebo komisemi,
- hodnocení odbornými zaměstnanci agentury.

Hlavními problémy hodnocení bývá:

- nezávislost, která se zčásti zajišťuje anonymitou,
- odborná způsobilost posuzovatelů,
- spravedlivé porovnání jednotlivých projektů.

Aby se zajistila transparentnost rozhodování, bývají členové agentury ze soutěže vyloučeni, oponenti musí prohlásit, že nemají žádné vazby na žadatele a na celý proces dohlížejí vnitřní i vnější kontrolní orgány.

5 Projekt

V této kapitole se pokusíme definovat význam slova projekt, zaměříme se na vymezení hlavních znaků typických pro projekt. Dále se pokusíme o vymezení procesu řízení projektu z pohledu manažerských činností.

5.1 Charakteristické rysy projektu

Mezi charakteristické znaky každého projektu řadíme následující čtyři ukazatele. Jsou to: trojrozměrný cíl, jedinečnost, zdroje a realizovatelnost v rámci nějaké organizace.

Cíl projektu: hovoříme zde o takzvaném trojrozměrném cíli neboli „trojimperativu“. Tento se skládá ze specifikace provedení, časového plánu a rozpočtových nákladů. Splnění těchto tří podmínek vyžaduje jejich měřitelnost a dosažitelnost. Pro lidi, kteří na projektu pracují je důležité vědět, jakými kroky lze dojít ke splnění tohoto cíle (Rosenau, 2003, s. 5).

Jedinečnost: vlastností každého projektu je jeho jedinečnost, neboť se provádí pouze jednou, bývá dočasný a skoro vždy se na něm podílí odlišná skupina lidí.

Zdroje: rozlišuje dva typy zdrojů a těmi jsou zdroje lidské a materiální. Manažer projektu musí především zvládnout řízení lidí, ale zároveň využít i dostupných materiálních zdrojů.

Organizace: v rámci každé organizace dochází ke sledování několika cílů současně, protože dochází k střetávání jednotlivých zájmů, profesí i málo předvídatelných reakcí. Tato různá zaměření vznikají především z osobních zájmů a ambicí i z důvodu nespočtu paralelních projektů (Rosenau, 2003, s. 6-8).

5.2 Proces řízení projektu

Cílem každého projektu je dobrá příprava – naplánování a také samozřejmě jeho bezchybná realizace, která by neměla vyvolávat negativní reakce. Řízení projektů využívá mnoho různých metod pro zvýšení pravděpodobnosti úspěchu celého projektu.

V rámci řízení projektu se uplatňuje pět různých manažerských činností, proto ho lehce můžeme uspořádat do následujících pěti částí:

- **definování:** vytyčení stanovených cílů projektu
- **plánování:** dochází k naplánování splnění „trojimperativu“ neboli cíle projektu, a to především specifikace provedení, finanční rozpočet a časový plán

- **vedení:** řízení lidských zdrojů příslušným manažerem směrem k efektivitě a časové posloupnosti
- **sledování (monitoring):** sledování a kontrola stavu projektu, odhalení případně vzniklých odchylek a jejich včasná oprava
- **ukončení:** zde ověřujeme splnění zadání, ukončení nedokončených prací

6 Dotační programy

V této části bakalářské práce zmapujeme možnosti dotačních a grantových programů, kterých lze v současné době využít k získání finančních prostředků na pokrytí nákladů spojených s volnočasovými aktivitami žáků základních škol speciálních, i když o dotace a granty mohou ve většině případů žádat i ostatní příspěvkové organizace.

6.1 Dotační programy - lokální úroveň

Grantový program města Varnsdorf je již 10 let nedílnou součástí městského rozpočtu a v posledních 3 letech poskytuje na různorodé aktivity 450.000 Kč. Pro objasnění účelovosti a podmínek získání grantu uvádíme **nejdůležitější zásady a pravidla programu:**

Finanční podpory formou neinvestiční dotace budou poskytovány na činnost a akce zaměřené především na děti a mládež, akce pro širokou veřejnost, jejichž cílem je zlepšit kvalitu života ve městě nebo poslouží jako součást prevence kriminality.

Žádat lze v těchto oblastech:

- a) kultura a vzdělávání (akce a činnost pro veřejnost, volnočasové aktivity pro neorganizované děti a mládež, vzdělávací programy, výstavy, koncerty, hudební a literární festivaly...)
- b) tělovýchova a sport (akce a činnost subjektů, které nejsou zahrnuty v přímé podpoře výkonnostního sportu ve městě, ostatní sportovní akce zaměřené především pro děti, mládež, širokou veřejnost)
- c) sociální a zdravotní oblast (akce a činnost pro zdravotně postižené občany, seniory, aktivity protidrogové politiky, osvěta k prevenci kriminality)
- d) cestovní ruch (akce a činnost zaměřená na rozvoj cestovního ruchu ve městě, propagaci města....)

Vymezení žadatelů o účelovou dotaci:

1) Žadatelem o **účelovou dotaci na akci** může být právnická i fyzická osoba, příspěvková organizace, organizační složka, nestátní nezisková organizace, sdružení a nadace (registrované dle platných právních norem) **pořádající akci na území města Varnsdorf.**

2) Žadatelem o **účelovou dotaci na činnost** může být právnická i fyzická osoba, příspěvková organizace, organizační složka, nestátní nezisková organizace, sdružení a nadace (registrované dle platných právních norem a nejsou zahrnuty v přímé podpoře výkonnostního sportu ve městě) **provazující činnost na území města Varnsdorf.**

3) Žádosti o účelovou dotaci na činnost, jejíž součástí je mimořádná reprezentace a propagace města v zahraničí, budou posuzovány individuálně.

Příspěvek může být poskytnut maximálně **do výše 20.000 Kč** na jeden projekt.

6.2 Dotační programy - regionální úroveň (Ústecký kraj)

Dotační program Ústeckého kraje „Volný čas“

Předmětem podpory tohoto programu je pravidelná a dlouhodobá aktivita dětí a mládeže a činnost jednotlivých organizací pracujících s dětmi a mládeží. Účelem poskytovaných finančních prostředků je zajistit spolufinancování rozvoje dlouhodobých volnočasových aktivit v regionu vedoucích k vytváření nabídky volnočasových a dalších aktivit pro organizované i neorganizované děti a mládež,

- široké a účinné propagaci účelného trávení volného času,
- spolupráci jednotlivých organizací působících v oblasti dětí a mládeže,
- nákup materiálu určeného k okamžité spotřebě a přímo souvisejícího s realizací volnočasové aktivity,
- aktivnímu zapojení široké veřejnosti do volnočasových aktivit dětí a mládeže.

Speciální základní školy patří do okruhu možných žadatelů o dotaci.

Sledované záměr programu jsou:

- pořádání celoročních volnočasových aktivit pro děti a mládež,
- rozvoj zájmové činnosti organizací pracujících s dětmi a mládeží,
- začlenění sociálně slabých dětí do volnočasových aktivit,
- zapojení neorganizovaných dětí do pravidelných volnočasových aktivit,

- reprezentace kraje v oblasti volného času dětí a mládeže.

Minimální výše dotace činí 30.000,- Kč. Dotace bude poskytnuta na úhradu neinvestičních nákladů spojených s realizací projektu podle předložené žádosti. Dotaci nelze použít na úhradu finančních odměn pro účastníky akce. Je zde vyžadována finanční spoluúčast příjemce

nejméně 30 % celkových uznatelných nákladů projektu, vynaložených v daném roce.

Program je pravidelně již 7 let vyhlašován jednou v kalendářním roce v období mezi 20. lednem až 20. únorem.

Dotiční program Ústeckého kraje „Sport“

Předmět podpory:

- Sportovní akce mezinárodního, republikového a regionálního významu v Ústeckém kraji.
- Sportovní soustředění pro děti a mládež.
- Reprezentace mládeže Ústeckého kraje na sportovních akcích v ČR a zahraničí.
- Materiálně technické vybavení sportovních organizací se zaměřením na děti a mládež.

Speciální základní školy patří do okruhu možných žadatelů o dotaci.

Obsah:

- název dotačního programu „Sport 2013“
- zařazení dotačního programu do oblasti dětí, mládež, tělovýchova, sport
- sledovaný záměr
 - multifunkční strukturovaná podpora sportu
 - reprezentace Ústeckého kraje v oblasti sportu
- druh a výše dotace, forma dotace, účel použití prostředků

Minimální výše dotace 30.000,- Kč. Dotace bude poskytnuta na úhradu neinvestičních nákladů spojených s realizací projektu podle předložené žádosti. Dotace nesmí být použita na úhradu finančních odměn pro účastníky.

Dotiční program Ústeckého kraje „Prevence rizikového chování v Ústeckém kraji“

Předmět podpory:

- Začlenění programů specifické primární prevence do výuky (středně a dlouhodobé, navazující aktivity).
- Financování akreditovaného studia k výkonu specializovaných činností prevence rizikového chování (1/2 studia, 1 rok).
- Podpora vzniku a vzdělávání preventivních týmů škol (kurzy, semináře, školení) – výjezd preventivního týmu (3-4 pedagogové z jedné školy), 2 noci, max.250,- Kč/den/osoba (ubytování, strava).
- Vzdělávání celých pedagogických sborů – lektorné (bez výjezdu).
- Adaptační kurzy pro žáky, studenty – hrazeno ubytování, strava a cestovné -max.2 noci(max. 20 000,- Kč na školu) + lektorné a preventivní aktivity při výjezdu

Speciální základní školy patří do okruhu možných žadatelů o dotaci.

Obsah:

- název dotačního programu

„Prevence rizikového chování v Ústeckém kraji v roce 2013“

- zařazení dotačního programu do oblasti

Děti, mládež, školy a školská zařízení, primární prevence rizikového chování

- sledovaný záměr

Podpora škol a školských zařízení, které jsou samy realizátory preventivních programů podle Metodického pokynu k primární prevenci sociálně patologických jevů u dětí a mládeže ve školách a školských zařízeních, č.j. : 20 006/2007-51 v územní působnosti Ústeckého kraje.

- druh a výše dotace, forma dotace, účel použití prostředků

Minimální výše poskytované dotace činí 10 000 Kč. Dotace bude poskytnuta na úhradu neinvestičních nákladů spojených s realizací projektu podle předložené žádosti. O každý předmět podpory žádá právní subjekt samostatně.

Dotační program Ústeckého kraje „Program podpory regionální kulturní činnosti“

Předmět podpory

Podpora kulturních a vzdělávacích programů, výstav, koncertů a soutěží v uměleckých oborech, jako jsou např. divadlo, tanec, hudba, výtvarná výchova, fotografie, film, workshopy aj., které mají mezinárodní, nad regionální či regionální charakter. Vhodným zaměřením jsou hudební, taneční, filmové, literární festivaly a přehlídky, krajské postupové přehlídky, výstavy výtvarných prací, divadelní projekty, sochařská symposia a plenéry, publikační činnost (památky, kulturní akce, výročí obcí, spolků apod.).

Obsah

- název dotačního programu:

„Program podpory regionální kulturní činnosti na rok 2012“

- zařazení dotačního programu do oblasti: Kultura

Sledovaným záměrem je:

- rozšíření nabídky a podpora pořádání kulturních akcí
- podpora subjektů zabezpečujících kulturní aktivity
- reprezentace kraje v oblasti kultury (zejména postupové přehlídky a soutěže)
- rozvíjení tvořivosti a estetické výchovy, aktivní kulturní tvorby a zájmové umělecké tvorby
- zachování a rozvoj místních tradic

Dotace má povahu neinvestiční dotace.

6.3 Dotační programy - národní úroveň (MŠMT)

Dotační program MŠMT na podporu romské integrity

Na stránkách Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy je možné průběžně nacházet vyhlášené programy, které reagují na potřebu vzdělávání určitých skupin osob, mezi nimiž byl v loňském i v letošním roce vyhlášen program na podporu romské integrity. Dá se předpokládat, že na tento program budou i v příštích letech vynaloženy finanční prostředky a proto jsem i tento program zařadil do výčtu možných nabídek.

Žadatelům poskytuje ministerstvo účelové dotace na základě § 7 odst. 1 písm. e) a f) zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů, na předem vymezený okruh činností. Při poskytování dotací stanoví ministerstvo jednoznačně účel a podmínky pro jejich použití.

Oprávněnými žadatelí mohou být nestátní neziskové organizace, s výjimkou nadací a nadačních fondů (např. občanská sdružení, obecně prospěšné společnosti, církevní právnické osoby, příspěvkové organizace krajů a obcí), které prokazatelně vykonávají činnost ve prospěch romské komunity nejméně 1 rok. V případě hodném zvláštního zřetele může poskytovatel upustit od podmínky jednoho roku.

Jedním z tematických okruhů tohoto dotačního programu je téma **Volnočasové a zájmové aktivity pro romské děti a mládež v návaznosti na jejich vzdělávací potřeby**

Cílem vyhlášení tematického okruhu je podpora vytváření nabídky pravidelných volnočasových aktivit pro danou cílovou skupinu a integrace dětí a mládeže z romských komunit v této oblasti. Příjemcem dotace v této prioritě však mohou být pouze NNO, jejichž činnost se zaměřuje výhradně na děti a mládež z romské komunity.

V sociálně vyloučených lokalitách je přípustné, aby účastníky aktivit v tematickém okruhu volnočasových a zájmových aktivit byl segment dětí a mládeže, které nejsou příslušníky romské komunity. Jejich počet v oprávněných případech může dosáhnout až 40 % z cílové skupiny dětí a mládeže.

Očekávané výstupy těchto projektů:

- pravidelná volnočasová aktivita
- nejméně 60 % docházka cílové skupiny na pravidelné aktivity v roce realizace projektu

Mimořádný dotační program MŠMT „Podpora práce s dětmi a mládeží ohrožených sociálním vyloučením“

Dalším mimořádným dotačním programem Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy je výše uvedený program, který je určen na výdaje spojené se zajištěním a realizací aktivit, které poskytují podporu a pomoc dětem a mládeži s cílem předcházet sociálnímu vyloučení a odstraňovat jeho důsledky. Program reaguje na potřebu předcházet možným problémům, které vznikly např. v průběhu roku 2012 v oblasti Šluknova a severní

Moravy. Je určen pro organizace pracující s dětmi a mládeží. Podpora bude zaměřena především na pravidelné a dlouhodobé činnosti určené dětem a mládeži z cílové skupiny.

Program je v souladu s dlouholetými koncepčními materiály v dané oblasti a usiluje o rozvoj činností, které z těchto dokumentů vycházejí.

6.3.1 Cíle pilotní mimořádné výzvy:

1) Volnočasové a zájmové aktivity pro děti a mládež ze sociálně znevýhodněného a kulturně odlišného prostředí v návaznosti na jejich vzdělávací potřeby:

- Podpora pravidelných volnočasových aktivit pro děti a mládež ze sociálně znevýhodněného a kulturně odlišného prostředí,
- Podpora aktivit na začleňování dětí ze sociálně znevýhodněného a kulturně odlišného do vrstevnických kolektivů,
- Podpora aktivit na rozvoj kompetencí dětí ze sociálně znevýhodněného a kulturně odlišného prostředí,
- Vytvoření podmínek pro děti a mládež ze sociálně znevýhodněného prostředí pro jejich zapojení do tvorby a šíření informací v rámci informačního systému pro mládež (ISM).

2) Aktivity, které napomáhají rozvoji, rozšiřování a zkvalitňování činnosti jednotlivých organizací pracujícími s dětmi a mládeží ze sociálně znevýhodněného a kulturně odlišného prostředí:

- výcvik a vzdělávání dobrovolníků a personálu organizací,
- podpora zavádění programů a metod práce s dětmi a mládeží ze sociálně znevýhodněného a kulturně odlišného prostředí v rámci vzdělávacích, výchovných a volnočasových aktivit realizovaných organizací.

Vzhledem k tomu, že v současné době je již tento program pro tento rok uzavřen, další podrobné informace k podávání žádostí a pravidlům programu neuvádím; budou k dispozici opětovně při novém vyhlášení pro další ročník.

6.4 Dotační programy - mezinárodní úroveň

Programy na podporu mezinárodních výchovně - vzdělávacích projektů v ČR

Program Erasmus + je v roce 2014 nový vzdělávací program Evropské unie pro období let 2014-2020 a nabízí podporu v oblasti spolupráce a mobility ve všech odvětvích vzdělávání, v odborné přípravě a také v oblasti sportu a mládeže.

Klíčové aktivity jsou:

- vzdělávací mobilita jednotlivců podporující:
- mobilitu učitelů, školitelů, vedoucích pracovníků ve vzdělávání a lidí, kteří pracují s mládeží
- studentské půjčky
- výměny mládeže
- spolupráce na inovacích a výměny osvědčených postupů
- podpora reformy politiky

Tento program nahrazuje především předchozí úspěšný Program celoživotního učení nebo program Mládež v akci.

Částka vyhrazená pro podporu vzdělávání a dalších souvisejících činností je udávána ve výši 14,7 miliardy eur, což je zhruba o 40 procent více prostředků, než v minulých sedmi letech.

Erasmus + bude pomáhat žákům a studentům ze škol všech stupňů, dalším mladým lidem, učitelům, pedagogickým pracovníkům. Podporu mohou čerpat i různé vzdělávací instituce, orgány samosprávy nebo neziskové organizace.

Využití programu Erasmus + zaujme zvláště předchozí uživatele Programu celoživotního učení, složeného z programů Erasmus, Leonardo da Vinci, Comenius, Grundtvig. Jednou z nových možností nového programu je podpora sportovců, zvláště pak těch, kteří působí na regionální úrovni.

Pro veřejnost budou volně přístupné veškeré vzdělávací materiály. Do programu je zapojeno všech 28 členských zemí Evropské unie (Programy 2014).

6.4.1 Malé granty

V rámci programu Malých grantů je udělována částka 540 000 Euro. Termíny pro podávání žádostí jsou každoročně **1. března, 1. června, 1. září a 1. prosince**. Maximální částka udělovaná jednomu projektu v rámci programu Malých grantů je **5 000 Euro**. Finanční příspěvek Fondu může dosahovat maximálně 70 % celkových nákladů na projekt, včetně příspěvku žadatele nebo příspěvku dalších subjektů. Maximální časový rámec navrhovaného rozpočtu je 6 měsíců. Většina příjemců jsou nevládní organizace (NNO), obce a školy nebo jiné veřejné instituce.

6.4.2 Standardní granty

U programu Malých grantů je rozdělována částka 2 200 000 Euro. Termíny pro podávání žádostí jsou každoročně **15. března, 15. září**. Minimální částka udělovaná jednomu projektu v rámci programu Standardních grantů je **5 001 Euro** a výše. Finanční příspěvek Fondu může dosahovat maximálně 70 % celkových nákladů na projekt, včetně příspěvku žadatele, nebo příspěvku dalších subjektů. Maximální časový rámec navrhovaného rozpočtu je 12 měsíců.

Obecné informace

V rámci schváleného rozpočtu jsou finanční zdroje Fondu používány na podporu činností v oblastech:

1. kulturní spolupráce (např. festivaly),
2. vědecká výměna a výzkum (např. konference, výzkum, publikace),
3. školství (např. semináře, letní školy),
4. výměny mladých (např. sport, výchovné aktivity pro děti a mládež),
5. přeshraniční spolupráce (projekty na hranici dvou států V4, max. 50 km od hranic)
6. podpora turismu (např. průvodci, prezentace, veletrhy).

Praktická část

Práce je zaměřena na průzkum problematiky dotačních programů pro financování volnočasových aktivit žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Naším úkolem je zmapovat a zároveň formou dotazníku zjistit, jaké jsou možnosti získání dotací z dotačních programů pro základní školy speciální. Součástí praktické části práce je také řízený rozhovor s pracovníci Městského úřadu ve Varnsdorfu, kde je cílem především zjištění podmínek pro podávání grantových žádostí na místní úrovni, systém vyhodnocování žádostí a jejich procentuální úspěšnost.

7 Cíl praktické části

Cílem praktické části je zjistit, jaké jsou možnosti základních škol speciálních při získávání dotací určených pro financování volnočasových aktivit žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Na tomto úkolu budeme spolupracovat s názory odborníků – ředitelů škol, jež mají mnohdy mnohaletou zkušenost s touto problematikou. Cílem je tedy jejich pohled na danou problematiku, popis získaných zkušeností i názory a podněty vedoucí k lepším podmínkám při získávání grantů.

7.1 Stanovení předpokladů

Realizace průzkumu byla směřována k návaznosti na stanovené předpoklady bakalářské práce, které byly tyto:

- Základní školy speciální budou získávat dotace pro financování volnočasových aktivit žáků se speciálními vzdělávacími potřebami nejčastěji ze zdrojů Evropské unie.
- Základní školy speciální se budou při získávání těchto dotací spoléhat nejčastěji na vlastní pracovníky. Důležitou roli bude hrát také kvalita zpracování daného projektu.

7.2 Popis výzkumného vzorku

Pro získání co nejpřesnějších a objektivních poznatků bylo pro metodu dotazníku vybráno 20 ředitelů, případně jejich zástupců, základních škol speciálních v Ústeckém kraji. Rozeslání dotazníků probíhalo v druhé polovině měsíce března 2013, návratnost dotazníků probíhala v měsíci dubnu. Vráceno a vyplněno bylo 15 dotazníků z odeslaných 20. Na výzkumné metodě řízeného rozhovoru se podílela pracovnice Městského úřadu ve Varnsdorfu, konkrétně odboru školství, kultury a tělovýchovy, která má v kompetenci shromažďování a kontrolní činnost při podávání žádostí do grantového programu města Varnsdorf. Tento rozhovor proběhl dne 20. 6. 2013 v budově městského úřadu ve Varnsdorfu.

8 Použité výzkumné metody

K potvrzení či vyvrácení stanovených předpokladů byly v této práci použity metody dotazníku a řízeného rozhovoru. Dotazník byl vytvořen pro ředitele, případně zástupce základních škol speciálních a metoda řízeného rozhovoru probíhala s konkrétní pracovnící odboru školství, kultury a tělovýchovy při městském úřadu ve Varnsdorfu.

8.1 Metoda studia dokumentace

Touto metodou jsme začínali praktickou část této bakalářské práce. Bylo nutné se seznámit s dokumenty, které se nějakým způsobem vztahují ke grantové činnosti jako takové, seznámit se fungováním projektů obecně. Bylo potřeba prostudovat grantové podmínky a možnosti v oblasti regionální, krajské, národní, ale i mezinárodní. Studium veškeré dokumentace poté posloužilo při sestavování dotazníku pro ředitele škol.

Ke studiu konkrétní dokumentace grantového programu města Varnsdorf jsme přistoupili před uskutečněním řízeného rozhovoru a to jednak na webových stránkách města Varnsdorf, taktéž jsme potřebné dokumenty obdrželi k prostudování od úřednice, s kterou byl veden onen řízený rozhovor.

8.2 Řízený rozhovor

Řízený rozhovor proběhl dne 20. 6. 2013 na Městském úřadu ve Varnsdorfu, kde jsem se sešel s paní J. T., která má na starosti poradenskou, kontrolní a zpracovatelskou činnost v rámci Grantového programu města Varnsdorf.

Cílem řízeného rozhovoru bylo zjistit, jaké možnosti nabízí Grantový program města Varnsdorf 2013 pro financování volnočasových aktivit žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a jakou roli hraje kvalita zpracování dané žádosti. Dále bylo předmětem zkoumání také to, jak probíhá hodnotící proces a následný výběr úspěšných žadatelů.

8.3 Dotazník

Metoda dotazníku byla zvolena z důvodu oslovení většího počtu respondentů a za účelem získání potřebného množství informací od odborníků, kteří mají praktické zkušenosti s podáváním grantových žádostí a zpracováváním projektových podkladů.

Popis dotazníku

Považujeme za velmi důležité, abychom v empirické části bakalářské práce objasnili realizaci samotného praktického výzkumu. Realizace výzkumu byla prováděna formou dotazníku, který jsem vypracoval na internetovém portálu www.surveymonkey.com v českém jazyce. Dotazník obsahuje 15 uzavřených otázek. Otázky č. 2, 3, 7, 8, 9, 10 a 15 pak nabízejí volbu odpovědi „ANO – NE“, otázky 1, 4, 5, 6, 11, 12, 13 a 14 nabízejí možnost výběru ze 3 až 5 možných variant odpovědí. Zkoumaným vzorkem respondentů bylo 15 ředitelů, případně zástupců speciálních a praktických škol v regionu severních Čech. Výzkum probíhal v měsících květnu a říjnu 2013.

Hlavním cílem výzkumu bylo zjistit, jak jsou ředitelé škol obeznámeni s fungováním a problematikou dotačních programů pro financování volnočasových aktivit žáků se speciálně vzdělávacími potřebami, jaké využívají možnosti při získávání dotací, které dotační programy upřednostňují, zda spíše ty místní a regionální nebo naopak národní a mezinárodní.

Dále bylo předmětem výzkumu taktéž potvrzení, či vyvrácení předpokladu o získávání dotací ze zdrojů Evropské unie a v neposlední řadě zkoumání zapojení osob, které se v jednotlivých školách podílejí na přípravách projektové dokumentace, i to, jak důležitou roli zde sehrává kvalita zpracování daného projektu.

8.4 Rozhovor

Otázky řízeného rozhovoru:

1. Jak dlouho již funguje Grantový program města Varnsdorf?
2. Jaká finanční částka bývá vyčleněna?
3. Dle jakých kritérií jsou žádosti schvalovány?
4. Kdo jsou žadatelé ?
5. Kolik procent žadatelů jsou školská zařízení?
6. Jaký byl poměr mezi podanými a schválenými žádostmi za poslední 3 roky ?
7. Jakou úspěšnost měly žádosti Speciální ZŠ a MŠ ve Varnsdorfu v roce 2013?
8. Co musí splňovat žadatel o přidělení grantu?
9. Jak pracuje hodnotící komise, jaká je metodika hodnocení podaných žádostí?
10. Na základě čeho jsou některé žádosti vyřazeny?

Z odpovědí paní T. uvádím:

V současné době proběhl již 9. rok Grantové programu města Varnsdorf zaměřeného na podporu činností a akcí zaměřených především na děti a mládež, jejichž cílem je zlepšení kvality využití volného času a v neposlední řadě také účinná prevence kriminality.

Částka, která je vyčleňována se v průběhu let navyšovala až na 800.000,- Kč, poslední 4 roky je poskytována v úhrnné výši 450000,- Kč. Schválený objem finančních prostředků bohužel nemůže pokrýt všechny žádosti o granty, nedochází k nárůstu v poměru se zvýšeným počtem žadatelů. V tomto kalendářním roce bylo uspokojeno pouze 37 žádostí ze 70 podaných.

Základní kritéria pro hodnocení poskytnutí příspěvku v rámci Grantového programu města Varnsdorf jsou:

- obsahové zpracování projektu, které má váhu 20 bodů,
- finanční stránka, která má váhu 35 bodů,
- předpokládaná schopnost realizace s váhou 15 bodů,
- přínos projektu s váhou 30 bodů.

Mezi žadatelé o přidělení grantu mohou být právnická i fyzická osoba, příspěvková organizace, organizační složka, nestátní nezisková organizace, sdružení a nadace (registrované dle platných právních norem). Město nepodporuje činnost politických stran a hnutí.

Pokud se podíváme na zastoupení místních škol, ať už mateřských, základních, středních či uměleckých, tak ty tvoří zhruba jednu čtvrtinu všech podaných žádostí.

V našem konkrétním případě jsme se zajímali o počet podaných a schválených žádostí Speciální ZŠ a MŠ ve Varnsdorfu. Pro rok 2013 byly školou podány 2 žádosti a to na pořádání výtvarné soutěže speciálních škol ze Šluknovského výběžku a dále na pořádání republikového finále Sportovních her mládeže speciálních a praktických škol. Obě tyto žádosti dopadly kladně a finanční částky byly přiděleny. Obě akce již zdárně proběhly a chystají opakování pro příští rok.

Další součástí rozhovoru byla také činnost hodnotící komise, její složení, způsob hodnocení a konečné vyhlášení výsledků. Komisi tvoří 7 členů, které schvaluje rada města Varnsdorf. Hodnocení předložených žádostí je anonymní. Dle počtu obdržených bodů vznikne pořadí žadatelů o grant. Výsledky celého řízení jsou zveřejněny na městském webu a v místním zpravodaji. Navíc každý z žadatelů obdrží poštou rozhodnutí o přidělení či nepřidělení finanční částky na svůj projekt.

Řízený rozhovor se uskutečnil ve velmi příjemné a přátelské atmosféře. Z jeho průběhu vyplynula spousta nových skutečností, které mají úzkou vazbu na problematiku zkoumanou v mé bakalářské práci.

Výsledky schvalovacích řízení žádostí projektů Grantového programu města Varnsdorf

Grantový program města Varnsdorf funguje od r. 2005 a v následující tabulce bychom se chtěli zaměřit na procentuální poměr mezi podanými a schválenými žádostmi.

Tabulka 1 Počet podaných a schválených projektů Grantového programu města Varnsdorf

rok	podané projekty	schválené projekty	globálně
2005	108	60	55%
2006	110	47	42%
2007	94	58	61%
2008	97	71	73%
2009	119	74	62%
2010	83	51	61%
2011	74	47	63%
2012	66	39	59%
2013	70	37	53%

Z tabulky je patrné, že vyjma roku 2006 byla schválena vždy více než polovina podaných žádostí, což můžeme požadovat za poměrně vysokou úspěšnost. V každém případě by navýšení celkové částky bylo pro žadatele přínosné a žádané.

8.5 Speciální Základní škola a Mateřská škola Varnsdorf

V naší práci bychom chtěli zmínit konkrétní speciální školu, která již několik let úspěšně využívá právě výše zmíněný Grantový program města Varnsdorf. Popíšeme její strukturu, styl výuky, zařazení žáků do jednotlivých tříd. Shodou okolností se jedná o školu, v které autor této práce působí již třetím rokem jako třídní učitel 9. třídy praktické školy.

Škola se skládá ze základní školy praktické, základní školy speciální, přípravné třídy a školní družiny.

Základní škola praktická - výchovně vzdělávací práce ZŠP je zaměřena na rozvíjení a kultivaci osobnosti žáka většinou s mentálním postižením, na poskytování vědomostí, dovedností a návyků, potřebných k uplatnění žáků v praktickém životě. Základní škola praktická má 9 ročníků, je rozdělena na první stupeň (1. - 5. ročník) a druhý stupeň (6. - 9. ročník). Třídy jsou naplňovány maximálně do 14 žáků, počet tříd se odvíjí podle počtu dětí. Základní školu praktickou mohou navštěvovat děti, které z jakýchkoliv důvodů nezvládají učivo na běžné základní škole. Základní škola praktická má zpracovaný Školní vzdělávací program, který je upraven speciálně pro děti, které mají mentální nebo jiný handicap. Školní vzdělávací program je obohacen o témata z praktické výuky a přípravy na budoucí povolání a je „ušitý“ na míru dětem, které tento typ školy navštěvují, podmínkám vzdělávání a podmínkám školy. Žáci, kteří ukončí základní vzdělání na této škole, mohou dále pokračovat ve vzdělání na odborných učilištích a středních odborných učilištích podle vlastního výběru, schopností a vědomostí. Škola má dobré materiální vybavení. Kromě kabinetů, kde jsou shromážděny pomůcky pro výuku, a ty jsou stále aktualizovány, má řadu odborných učeben. Pro výuku pracovních činností využívá cvičnou kuchyni, dívčí dílnu se šicími stroji, dvě zařízené dílny a školní pozemky.

Základní škola speciální - základní škola speciální je školské zařízení, které vzdělává žáky, kteří nezvládají učivo běžné ani základní školy praktické. Specializuje se i na výchovu a vzdělávání dětí s autismem. Třídy této školy mají maximálně 6 žáků. V těchto třídách souběžně působí dva pedagogičtí pracovníci, výuka je tedy zajišťována speciálním pedagogem za pomoci asistenta pedagoga. Základní škola speciální má zpracovaný Školní

vzdělávací program. O zařazení žáka do ZŠ speciální rozhoduje ředitel školy na základě písemného doporučení odborného lékaře a školského poradenského zařízení, pouze s předchozím písemným souhlasem zákonného zástupce žáka. Dokladem o dosažení základů vzdělání je vysvědčení o ukončení devátého, popřípadě desátého ročníku nebo vysvědčení o ukončení kurzu pro získání základů vzdělání. Po ukončení povinné školní docházky, která je v tomto druhu školy desetiletá, žáci zpravidla získají základy vzdělání a mohou pak navštěvovat praktickou školu nebo odborné učiliště. V případě nutnosti mohou být v tomto druhu školy žáci vzděláváni až do dovršení 26 let.

Přípravná třída - škola od září 2006 pravidelně otevírá přípravnou třídu, kde se vzdělávají děti před nástupem do 1. třídy běžné školy. Jedná se o děti pětileté nebo děti po odkladu školní docházky. Přípravná třída má zpracovaný vlastní Školní vzdělávací program. Děti jsou připravovány na vstup do 1. třídy v běžné škole speciálně pedagogickými metodami za spolupráce Speciálně pedagogického centra. Dětem je poskytována individuální logopedická péče a jsou zařazovány do běžného provozu školy, tak aby pro ně nástup do „velké“ školy nebyl deprimující, ale příjemnou událostí, na kterou se budou těšit.

Přípravná třída je určena pro děti:

- šestileté s odkladem školní docházky nebo
- pro děti pětileté
 - se sníženou koncentrací pozornosti a hyperaktivitou
 - s poruchou učení
 - s vadou řeči
 - se sníženými předškolními schopnostmi
 - ze sociálně znevýhodněného prostředí

Školní družina - Školní družinu mohou navštěvovat žáci I. stupně všech typů škol denně od 06:30 do 07:40 a od 11:45 do 13:30 hodin. Družina je vybavena pěkným nábytkem, děti mohou využívat všechny učebny školy, včetně tělocvičny a školní zahrady. Škola je též zapojena do projektů EU peníze školám, v rámci kterého pedagogičtí pracovníci vypracovali digitální učební materiály. Jednotlivé digitální učební materiály (DUM) jsou v elektronické

podobě sdíleny na všech interaktivních tabulích ve škole a mohou být na žádost poskytnuty i jiným školám. Všechny DUM jsou zpracovány v programu SMART NOTEBOOK.

Cílem projektu je prostřednictvím nových metod a nástrojů docílit zlepšení stavu počátečního vzdělávání pro všechny žáky školy. Zkvalitnění a zefektivnění výuky bude dosaženo metodickým vzděláváním a podpůrnými kurzy pedagogických pracovníků, tvorbou a následným používáním nových metodických pomůcek a učebních materiálů ve výuce. Škola bude nově vybavena interaktivními tabulemi a potřebným hardwarem a programovými softwary. Dalším projektem je známá celostátní akce Ovoce do škol.

Spolupráci s rodiči se snaží věnovat zvýšenou pozornost. Důvodem je, že většina žáků pochází ze sociálně znevýhodněných rodin. Akcemi se snaží získat důvěru rodičů. Pořádají se společná setkání při tvorbě vánoční a velikonoční vazby, na konci školního roku se pořádají společná posezení u ohně. Výkony svých dětí mohou rodiče vidět na školní akademii nebo na výstavách výtvarných děl. Mimo pravidelné třídní schůzky, si mohou rodiče po domluvě smluvit schůzku s pedagogy, konzultovat výukové či výchovné problémy svého dítěte. Po domluvě s pedagogem mohou rodiče sledovat své dítě při výuce. Při volbě povolání nabízí rodičům spolupráci s výchovným poradcem.

8.6 Zájmové vzdělávání žáků ve Speciální ZŠ a MŠ Varnsdorf

Škola také nabízí kromě školní družiny trávení volného času svých žáků v několika rozmanitých kroužcích. Patří mezi ně např. tyto: pohybové hry, dramatický, vaření, modelářský, turistický, hra na flétnu, taneční a šikovné ruce. Kromě toho se žáci celoročně zúčastňují různých sportovních turnajů mezi praktickými školami, ale jsou i zváni na turnaje běžných základních škol. Probíhají soutěže šikovných rukou – pro chlapce Zlaté kladívko a pro dívky je to Zlatá nitka.

Současné problémy zájmového vzdělávání na Speciální ZŠ a MŠ Varnsdorf

Mezi největší problémy současného zájmového vzdělávání a zájmové činnosti jako takové bychom samozřejmě mohli zařadit nedostatek finančních prostředků, kdy zejména na jakoukoliv zájmovou činnost mimo školu je potřeba od dětí vybírat příspěvky, většinou v plné výši. Jedná se například o návštěvu kina, divadel, výstav apod. Uspořádat např. zájezd na sportovní utkání je téměř nemožné, právě z pohledu finanční nákladnosti. Jedná se především

o děti ze sociálně znevýhodněných rodin, nebo z rodin, kdy rodiče použijí příspěvky sloužící dětem pro své potřeby, ať už je to alkohol, výherní automaty či v nejhorším případě drogy.

Dalším faktorem je často i nezájem ze strany školní mládeže. Často vítězí vliv party, bezcílného bloumání, pití alkoholu, kouření či používání omamných látek. Chybí zde i samozřejmě příklad z rodiny, kde děti často vidí špatný příklad ve svých rodičích, kteří je v zájmové činnosti nepodporují.

8.7 Popis dotazníku

Považujeme za velmi důležité, abychom v empirické části bakalářské práce objasnili realizaci samotného praktického výzkumu. Realizace výzkumu byla prováděna formou dotazníku, který jsem vypracoval na internetovém portálu www.surveymonkey.cz v českém jazyce. Dotazník obsahuje 15 uzavřených otázek. Otázky č. 2, 3, 7, 8, 9, 10 a 15 pak nabízejí volbu odpovědi „ANO – NE“, otázky 1, 4, 5, 6, 11, 12, 13 a 14 nabízejí možnost výběru ze 3 až 5 možných variant odpovědí. Zkoumaným vzorkem respondentů bylo 15 ředitelů, případně zástupců speciálních a praktických škol v regionu severních Čech. Výzkum probíhal v měsících květnu a říjnu 2013.

Hlavním cílem výzkumu bylo zjistit, jak jsou ředitelé škol obeznámeni s fungováním a problematikou dotačních programů pro financování volnočasových aktivit žáků se speciálně vzdělávacími potřebami, jaké využívají možnosti při získávání dotací, které dotační programy upřednostňují, zda spíše ty místní a regionální nebo naopak národní a mezinárodní.

Dále bylo předmětem výzkumu taktéž potvrzení, či vyvrácení předpokladu o získávání dotací ze zdrojů Evropské unie a v neposlední řadě zkoumání zapojení osob, které se v jednotlivých školách podílejí na přípravách projektové dokumentace, i to, jak důležitou roli zde sehrává kvalita zpracování daného projektu.

Vyhodnocení dotazníku

Vyhodnocení dotazníku proběhlo automaticky. U každé skupiny výroků došlo k součtu počtu získaných odpovědí. U otázek s jednou možnou odpovědí je vyhodnocením koláčový graf, tam, kde respondenti vybrali 2 a více odpovědí je vyhodnocení ve formě sloupcového grafu.

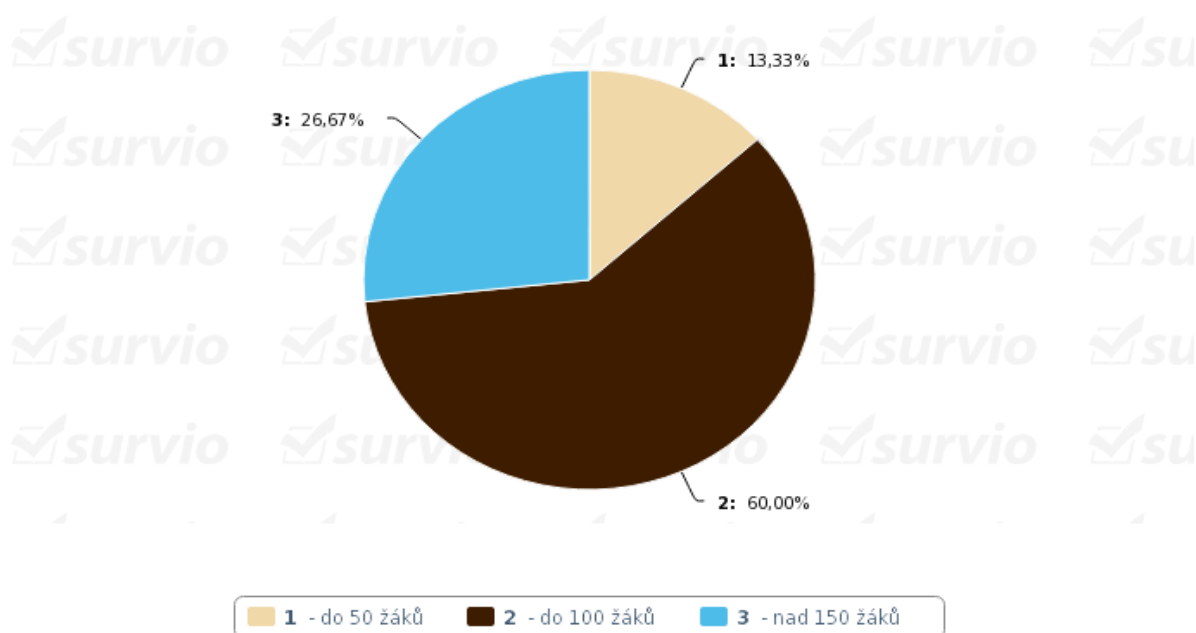
8.8 Výsledky šetření

1. Do jaké kategorie řadíte Vaši školu ?

Výběr z možností , zodpovězeno: 15x, nezodpovězeno: 0x

Odpověď	Odpovědi	Podíl
do 50 žáků	2	13,33 %
do 100 žáků	9	60,00 %
nad 150 žáků	4	26,67 %

Do jaké kategorie řadíte Vaši školu ?

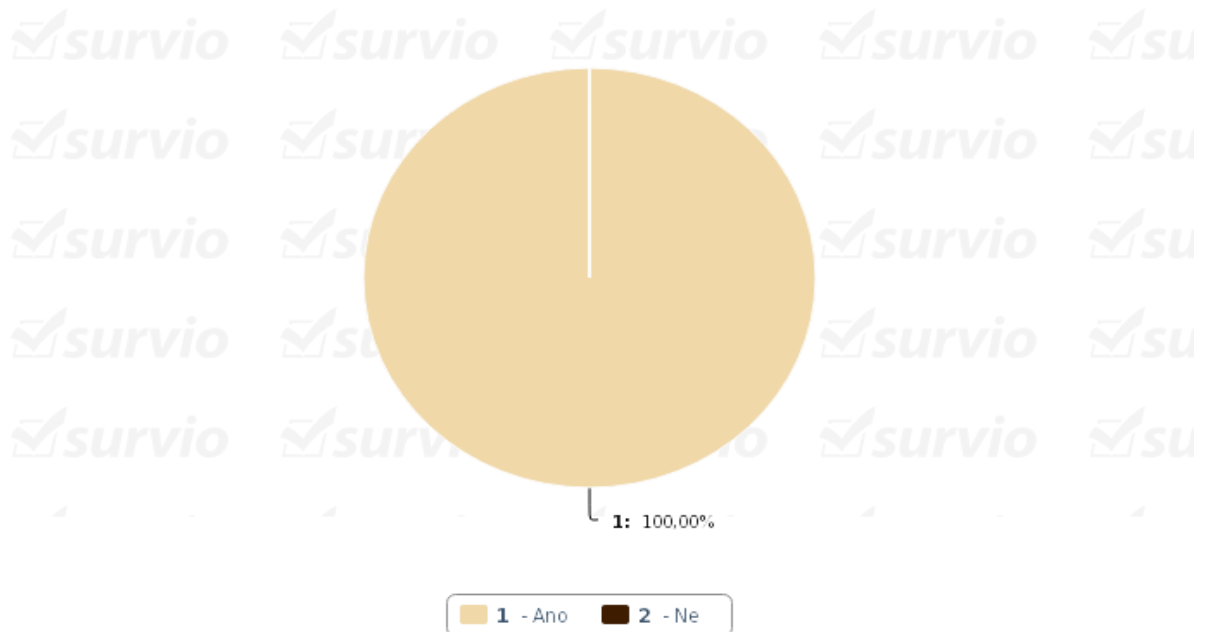
Největší část zkoumaného vzorku tvoří školy s kapacitou do 100 žáků, pak následují větší školy s kapacitou přes 150 žáků a pouze 2 školy patří do kategorie s počtem žáků menším než 50 žáků. Mohli jsme tedy porovnávat školy s různou velikostí a tím často i různým přístupem a finančními možnostmi.

2. Organizujete pro své žáky volnočasové aktivity ?

Výběr z možností , zodpovězeno: 15x, nezodpovězeno: 0x

Odpověď	Odpovědi	Podíl
Ano	15	100,00 %
Ne	0	0,00 %

Organizujete pro své žáky volnočasové aktivity ?

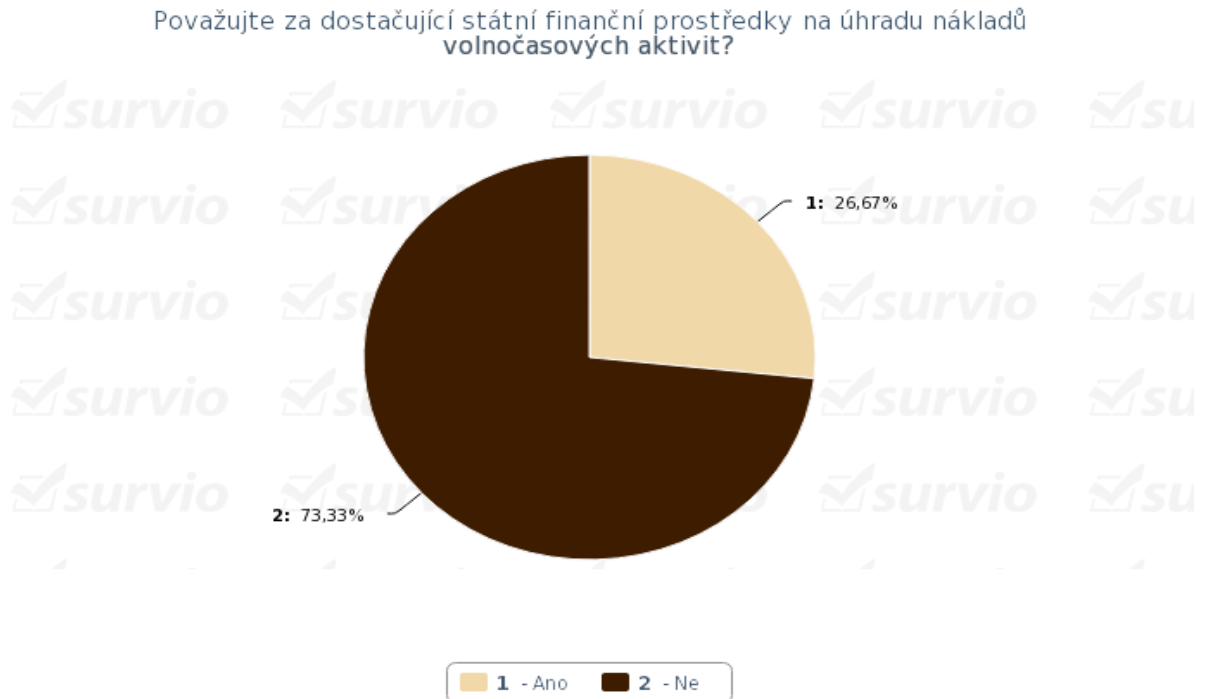

Zde se odpověď přímo nabízela, všichni oslovení respondenti samozřejmě volnočasové aktivity pro své žáky pořádají, nejčastěji to bývá formou školní kroužků nebo školních klubů. Dalšími možnostmi jsou právě finanční prostředky získané z různých grantových programů. Otázkou zůstává, s jakou aktivitou se do těchto aktivit zapojují samotní žáci.

3. Považujte za dostačující státní finanční prostředky na úhradu nákladů volnočasových aktivit?

Výběr z možností , zodpovězeno: 15x, nezodpovězeno: 0x

Odpověď	Odpovědi	Podíl
Ano	4	26,67 %
Ne	11	73,33 %

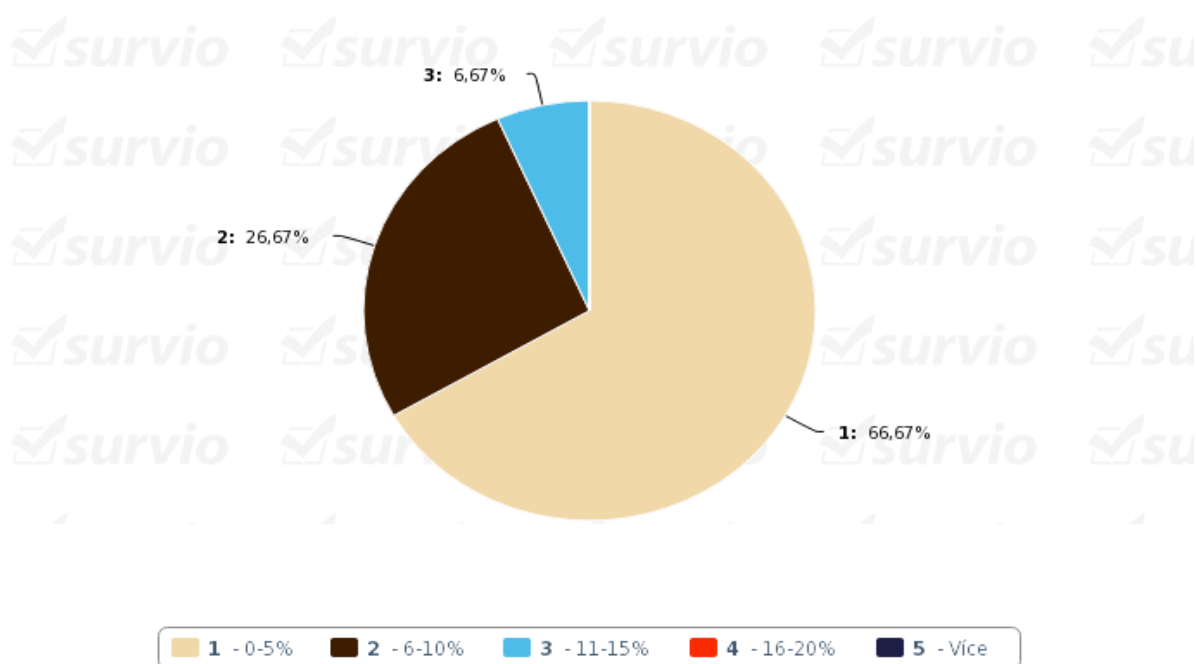
Většina respondentů se vyjádřila pro nedostatečnou výši prostředků poskytovaných státem, neboť tyto přidělené prostředky využívá především na jiné účely, především mzdovou složku.

4. Kolik procent z ročního státního rozpočtu určeného Vaší škole, věnujete financování volnočasových aktivit?

Výběr z možností , zodpovězeno: 15x, nezodpovězeno: 0x

Odpověď	Odpovědi	Podíl
0-5%	10	66,67 %
6-10%	4	26,67 %
11-15%	1	6,67 %
16-20%	0	0,00 %
Více	0	0,00 %

Kolik procent z ročního státního rozpočtu určeného Vaší škole, věnujete financování volnočasových aktivit?

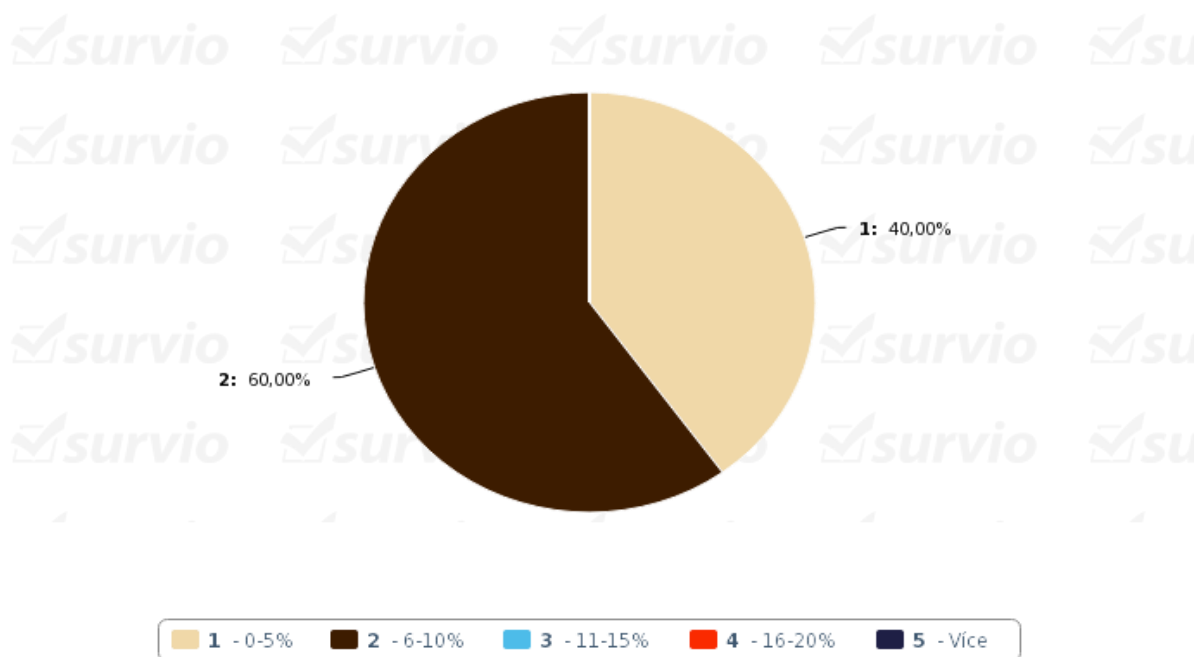
Zde v odpovědích převažuje možnost 0-5% s podílem 66%, dále pak 6-10%. Důvody, proč se jedná o tak nízké částky, jsou již částečně zodpovězeny v předchozí otázce.

5. Kolik procent z ročního rozpočtu od zřizovatele věnujete financování volnočasových aktivit?

Výběr z možností , zodpovězeno: 15x, nezodpovězeno: 0x

Odpověď	Odpovědi	Podíl
0-5%	6	40,00 %
6-10%	9	60,00 %
11-15%	0	0,00 %
16-20%	0	0,00 %
Více	0	0,00 %

Kolik procent z ročního rozpočtu od zřizovatele věnujete financování volnočasových aktivit?

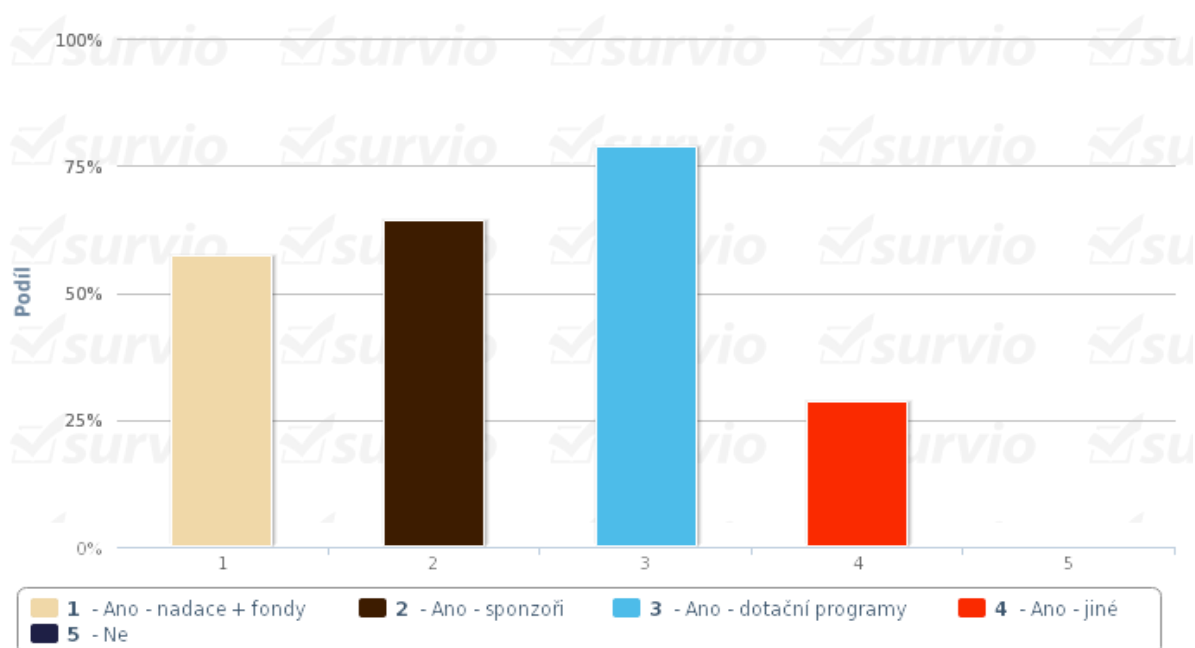
Zde se jeví situace trochu příznivější, 60% respondentů se pohybuje v rozmezí 6-10% prostředků od zřizovatele, které používá na financování volnočasových aktivit svých žáků. druhá nejpočetnější skupina je výši 0-5%.

6. Získáváte finanční prostředky na zajištění volnočasových aktivit žáků také z jiných zdrojů? Pokud ano, tak z kterých?

Výběr z možností, více možných, zodpovězeno: 14x, nezodpovězeno: 1x

Odpověď	Odpovědi	Podíl
Ano - nadace + fondy	8	57,14 %
Ano - sponzoři	9	64,29 %
Ano - dotační programy	11	78,57 %
Ano - jiné	4	28,57 %
Ne	0	0,00 %

Získáváte finanční prostředky na zajištění volnočasových aktivit žáků také z jiných zdrojů? Pokud ano, tak z kterých?

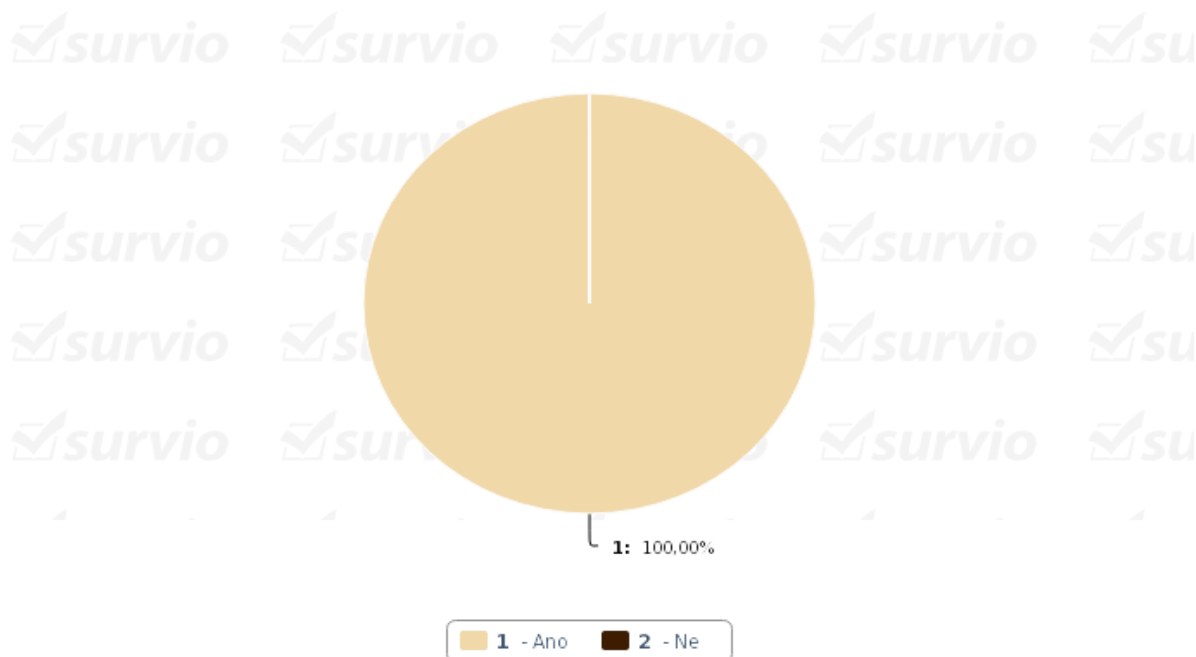
U otázky č. 6 bylo cílem zjistit, ze kterých zdrojů kromě státních a prostředků od zřizovatele ještě školy využívají. Největší zastoupení zde mají dle očekávání různé dotační programy, pro které se vyjádřilo 78% respondentů, následují různí soukromí dárci a sponzoři a poté lze peníze získat např. od nadací a veřejně prospěšných fondů.

7. Máte přehled o dotačních programech na podporu volnočasových aktivit dětí a mládeže ve Vašem městě?

Výběr z možností , zodpovězeno: 15x, nezodpovězeno: 0x

Odpověď	Odpovědi	Podíl
Ano	15	100,00 %
Ne	0	0,00 %

Máte přehled o dotačních programech na podporu volnočasových aktivit dětí a mládeže ve Vašem městě?

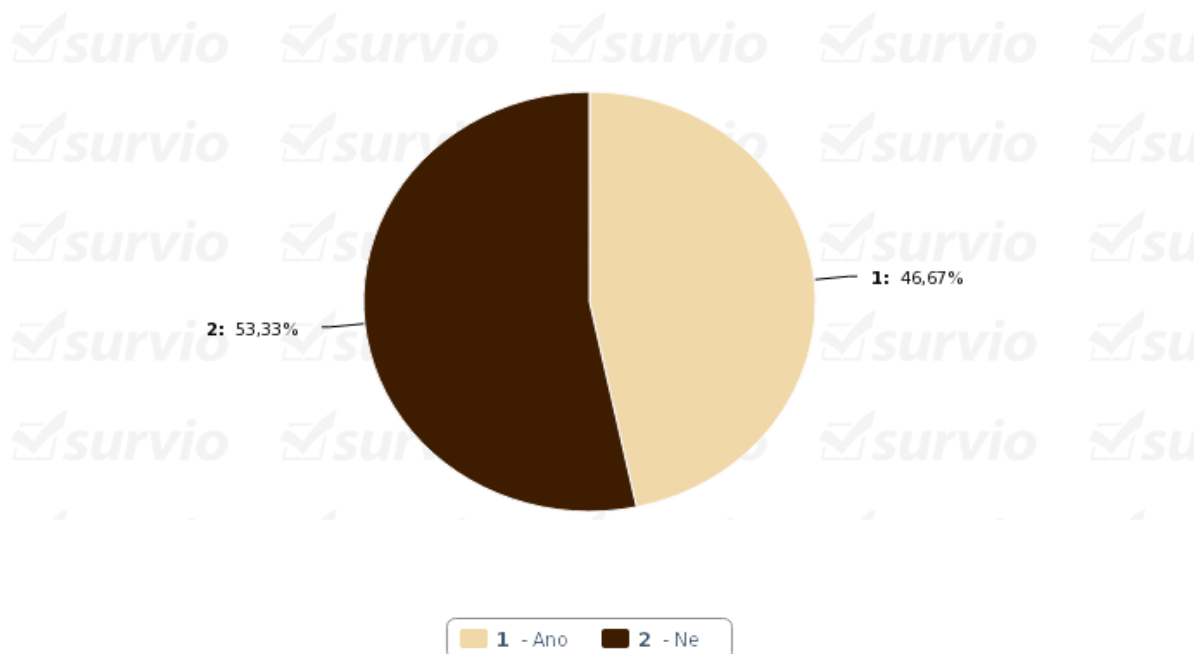
V odpovědích na otázku č. 7 všichni respondenti vyjádřili svůj přehled a zkušenosti s místními grantovými programy v jejich městě. Logicky se jedná o nejspokladnější možnost, jak získat finanční prostředky, velkou roli zde také hraje znalost prostředí, konkrétních možností, z tohoto důvodu jsou tyto programy také nejvíce využívány a poměrně úspěšně schvalovány.

8. Máte přehled o krajských dotačních programech na podporu volnočasových aktivit dětí a mládeže ?

Výběr z možností , zodpovězeno: 15x, nezodpovězeno: 0x

Odpověď	Odpovědi	Podíl
Ano	7	46,67 %
Ne	8	53,33 %

Máte přehled o krajských dotačních programech na podporu volnočasových aktivit dětí a mládeže ?

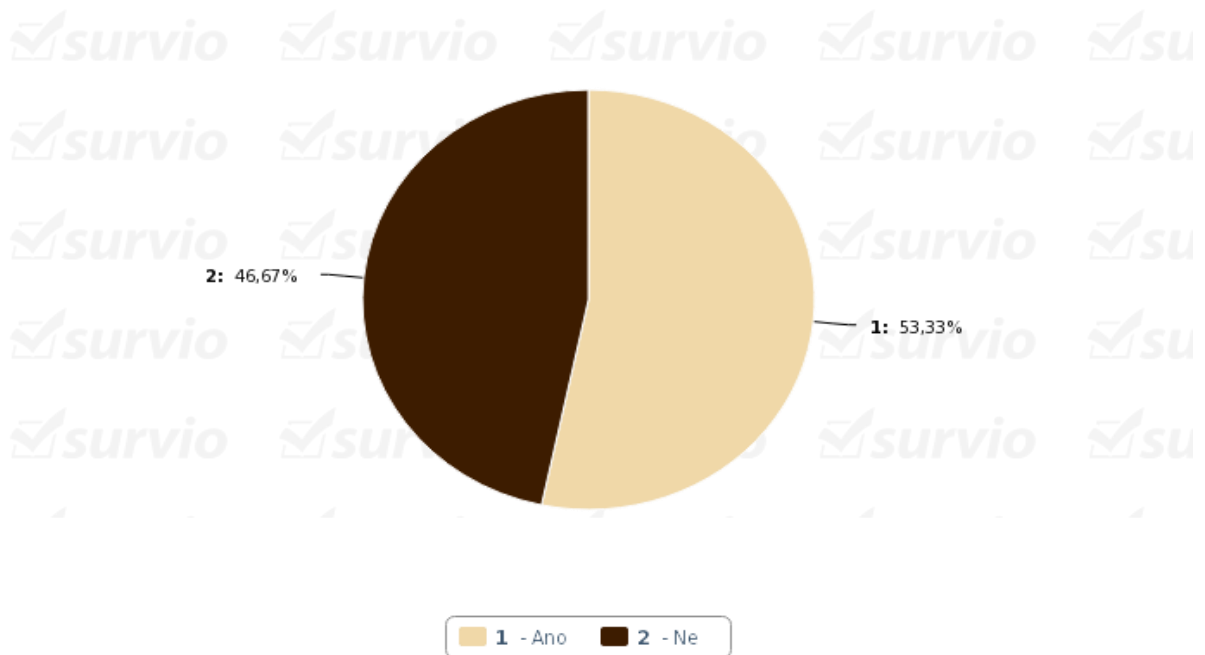
Více než polovina ředitelů škol a jejich zástupců nemá přesné informace a přehled o krajských dotačních programech. Zde se otvírá veliká možnost např. v případě neschválení žádosti školy o přidělení grantu z místních programů, jak získat tolik potřebné finanční prostředky pro organizaci volnočasových aktivit mládeže.

9. Máte přehled o národních dotačních programech na podporu volnočasových aktivit dětí a mládeže ?

Výběr z možností , zodpovězeno: 15x, nezodpovězeno: 0x

Odpověď	Odpovědi	Podíl
Ano	8	53,33 %
Ne	7	46,67 %

Máte přehled o národních dotačních programech na podporu volnočasových aktivit dětí a mládeže ?

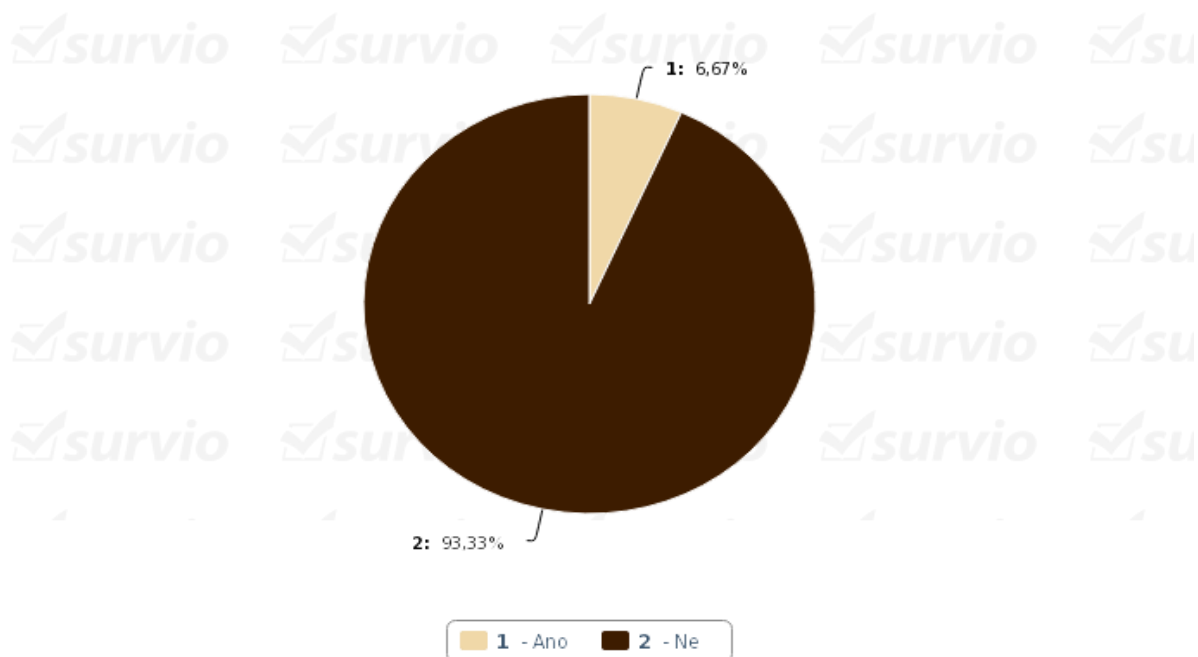
U otázky č. 9 se respondenti vyjádřili ve většině tak, že mají povědomí a zkušenosti s národními grantovými programy. V praxi to znamená, že se už alespoň v jednom případě pokusili o získání takového grantu.

10. Máte přehled o mezinárodních dotačních programech na podporu volnočasových aktivit dětí a mládeže ?

Výběr z možností , zodpovězeno: 15x, nezodpovězeno: 0x

Odpověď	Odpovědi	Podíl
Ano	1	6,67 %
Ne	14	93,33 %

Máte přehled o mezinárodních dotačních programech na podporu volnočasových aktivit dětí a mládeže ?

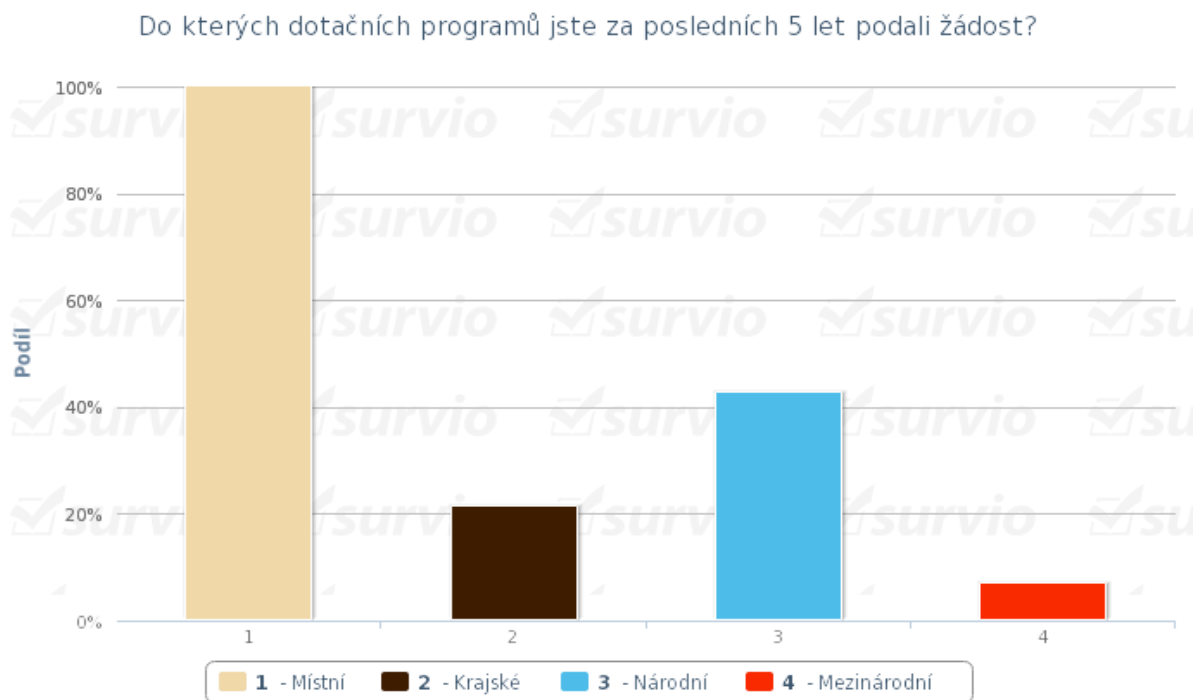

U odpovědi na otázku č. 10 pouze jeden respondent potvrdil svou znalost a povědomí o nějakém druhu mezinárodního grantového programu. Zde se otevírá veliký prostor pro získání finančních prostředků ze zdrojů Evropské unie a jedná se proto o výzvu i pro ostatní ředitele škol, kteří se ještě o něco takového nepokusili.

11. Do kterých dotačních programů jste za posledních 5 let podali žádost?

Výběr z možností, více možných, zodpovězeno: 14x, nezodpovězeno: 1x

Odpověď	Odpovědi	Podíl
Místní	14	100,00 %
Krajské	3	21,43 %
Národní	6	42,86 %
Mezinárodní	1	7,14 %

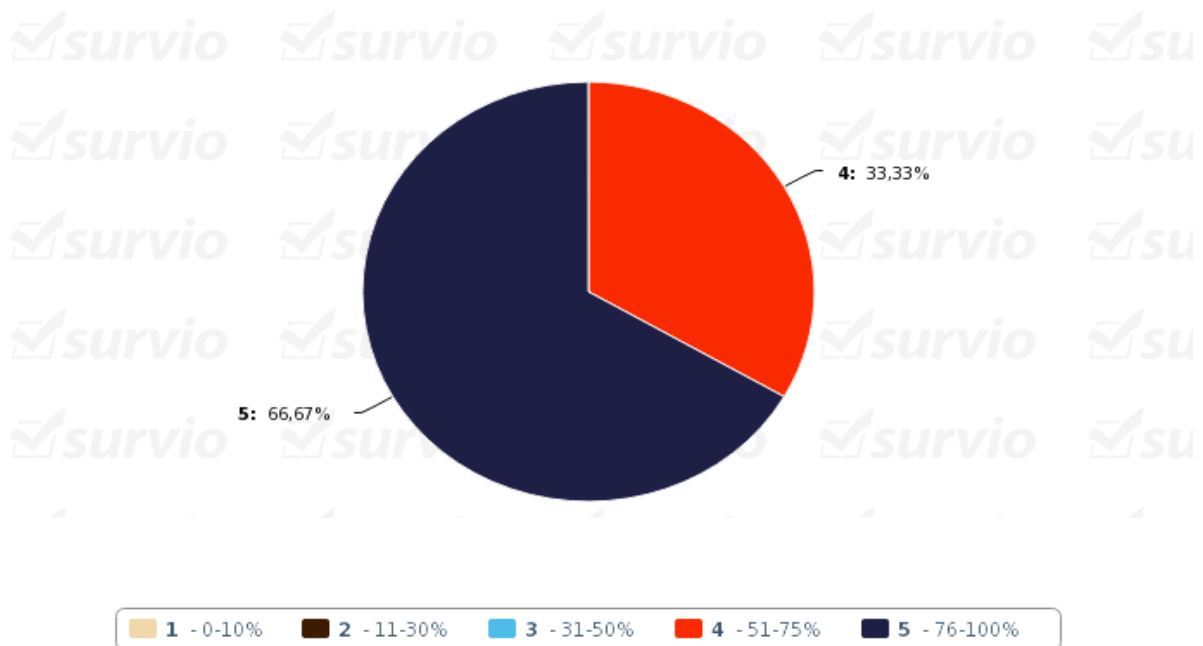
Otázka č. 11 nepřímou kopíruje výsledky předchozích otázek č. 7, 8, 9 a 10. potěšující zprávou je, že 100% respondentů v posledních 5 letech podalo žádost do místního grantového programu, druhé největší zastoupení mají národní dotační programy následované krajskými. Naopak zatím neprobádaná se jeví možnost využití mezinárodních dotačních programů.

12. Jaká byla úspěšnost Vámi podaných žádostí - schválených a podpořených projektů?

Výběr z možností , zodpovězeno: 15x, nezodpovězeno: 0x

Odpověď	Odpovědi	Podíl
0-10%	0	0,00 %
11-30%	0	0,00 %
31-50%	0	0,00 %
51-75%	5	33,33 %
76-100%	10	66,67 %

Jaká byla úspěšnost Vámi podaných žádostí - schválených a podpořených projektů?

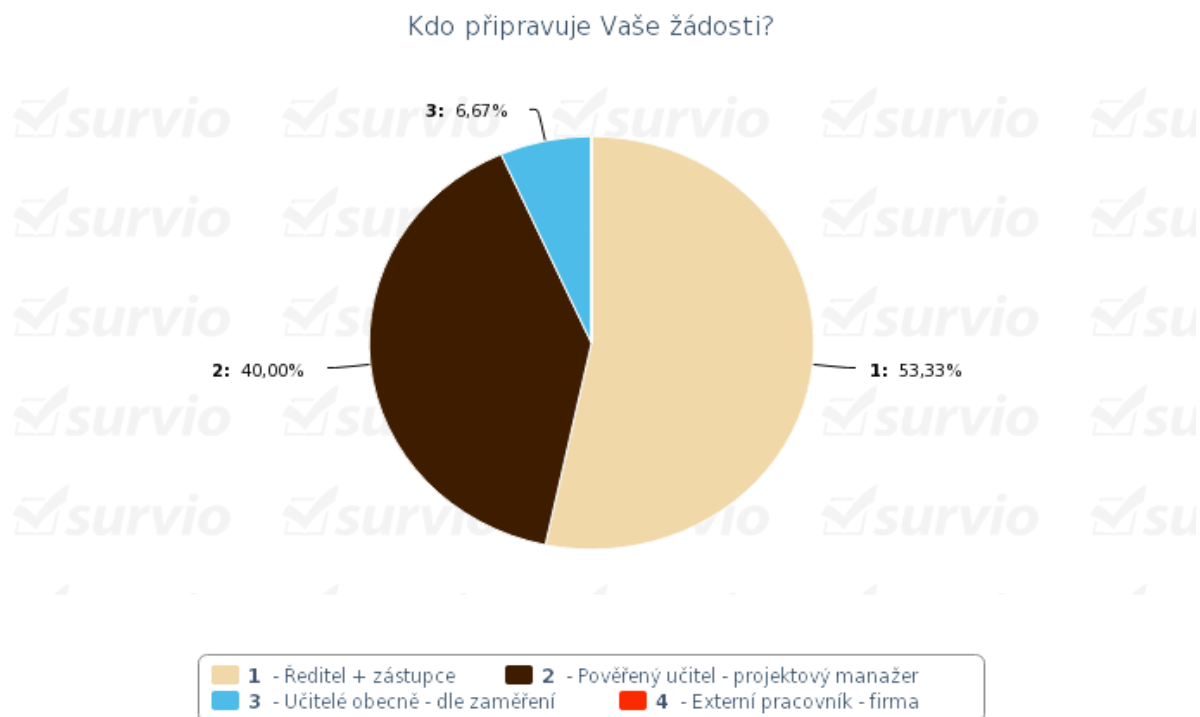

Co se týká úspěšnosti - schvalovatelnosti podaných projektů, tak ta se pohybuje nejvíce mezi 76-100%, což se jeví jako velmi vysoká úspěšnost, která má souvislost se správným záměrem, kvalitou samotného zpracování i reálností daných požadavků. U žádného respondenta neklesla schvalovatelnost pod 50%, což je velmi povzbudivé a potvrzuje správnost a kvalitu podávaných žádostí.

13. Kdo připravuje Vaše žádosti?

Výběr z možností , zodpovězeno: 15x, nezodpovězeno: 0x

Odpověď	Odpovědi	Podíl
Ředitel + zástupce	8	53,33 %
Pověřený učitel - projektový manažer	6	40,00 %
Učitelé obecně - dle zaměření	1	6,67 %
Externí pracovník - firma	0	0,00 %

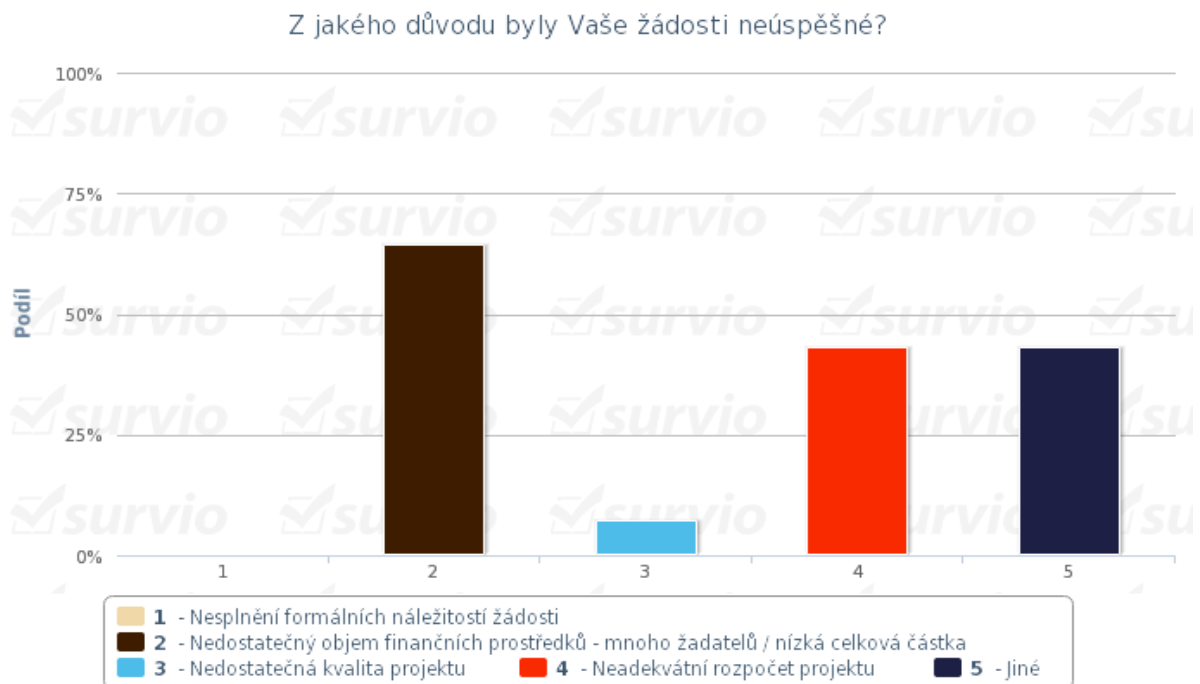

Otázka směřovala k samotné přípravě žádosti o grant, speciálně pak na osobu, která žádost zpracovává, kompletuje a předkládá. Více než polovinu všech žádostí si řídí management školy v zastoupení ředitele nebo zástupce, ve 40% se však jedná o pověřeného učitele - někdy i ve funkci projektového manažera, především ve větších školách. Jako výhodu bychom zde mohli vidět větší odborné kvality daného učitele ať už v daném oboru nebo v jeho praxi jako projektového manažera.

14. Z jakého důvodu byly Vaše žádosti neúspěšné?

Výběr z možností, více možných, zodpovězeno: 14x, nezodpovězeno: 1x

Odpověď	Odpovědi	Podíl
Nesplnění formálních náležitostí žádosti	0	0,00 %
Nedostatečný objem finančních prostředků - mnoho žadatelů / nízká celková částka	9	64,29 %
Nedostatečná kvalita projektu	1	7,14 %
Neadekvátní rozpočet projektu	6	42,86 %
Jiné	6	42,86 %

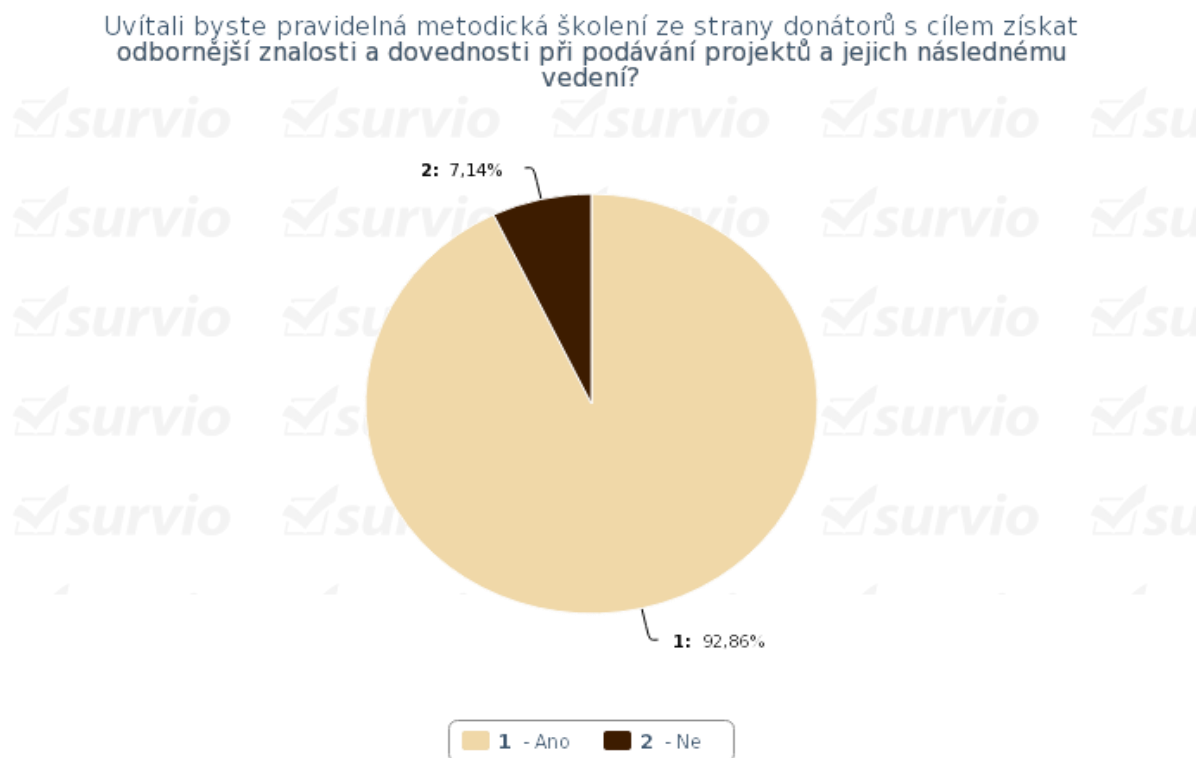

V předpokladech této bakalářské práce jsme se též zabývali kvalitou zpracování daných projektů. V otázce č. 14 jsme zkoumali důvody neúspěšnosti jednotlivých žádostí. Jako nejčastější důvod respondenti uvádějí poměr mezi vyčleněnou celkovou částkou a množstvím žadatelů. Další 2 důvody jsou procentuálně srovnatelné a jedná se o neadekvátní rozpočet předkládaného projektu anebo o jiné nespecifikované důvody. Jen v jednom případě došlo k zamítnutí z důvodu nedostatečné kvality projektu. Otázkou je, zda všichni respondenti takovou možnost ochotně přiznají.

15. Uvítali byste pravidelná metodická školení ze strany donátorů s cílem získat odbornější znalosti a dovednosti při podávání projektů a jejich následnému vedení?

Výběr z možností , zodpovězeno: 14x, nezodpovězeno: 1x

Odpověď	Odpovědi	Podíl
Ano	13	92,86 %
Ne	1	7,14 %

Téměř všichni respondenti se v závěrečné otázce vyslovili souhlasně k prospěšnosti pravidelných metodických školení pořádaných pro koordinátory projektů. Jedná se o možnost především většího zkvalitnění žádostí, většího přehledu o jednotlivých grantových programech a s tím souvisejícím prosazením - úspěšností předkládaných projektů.

9 Závěr

Na začátku bakalářské práce jsme si pojmenovali její cíle, které jsme se poté v rámci jednotlivých kapitol a podkapitol snažili naplnit. Hlavním cílem této práce bylo zjistit, jakým způsobem fungují dotační programy pro financování volnočasových aktivit žáků se speciálně vzdělávacími potřebami a dále také šlo o zjištění možností základních škol získat dotaci z dotačních programů v regionálním, národním a mezinárodním měřítku.

Na základě vyhodnocených výstupů empirického výzkumu můžeme kategoricky říci, že zájem o financování volnočasových aktivit dětí a mládeží se stává při jejich výchově prioritou. Je to pochopitelné, protože zvláště u dětí se speciálně vzdělávacími potřebami se jedná o velmi vhodnou formu prevence dětské kriminality.

Můžeme také konstatovat, že, místní grantové programy vešly do širokého povědomí zástupců škol, kteří jich velmi často využívají a mají s nimi dobré zkušenosti. Bohužel již v takové míře nejsou využívány grantové programy na krajské, národní či mezinárodní úrovni, poskytující prostředky ze zdrojů Evropské unie. Zde se naskýtá velká příležitost pro další financování těchto aktivit.

Za další pozitivní výstup této práce můžeme považovat výsledky dotazníkové zkoumání, ze kterých vzešla jednoznačně plusová hodnocení při pohledu na počet podaných a schválených projektových žádostí v období posledních 5 let. Je vidět, že se jedná o správnou cestu, která pomůže při organizaci volnočasových aktivit a pomůže najít klíčové finanční prostředky, bez nichž se samozřejmě tyto aktivity pořádat nedají.

Závěrem bychom měli zmínit, že speciální školy, které se vědomě či nevědomě staví k realizaci projektů záporně, se tak mohou v nynější době „konkurenčního boje“ o počty žáků dostat do pozice nepříliš atraktivní školy pro případné zájemce o studium na těchto školách.

Vedení školy i rodiče hodnotí možnost zapojení žáků do projektů jako velké plus, výhodu spatřují zejména ve zvyšování atraktivity, přitažlivosti, kvality a modernizaci školy. Nelze opomenout ani finanční hledisko, které těmto školám umožňuje zajistit další nadstandardní činnosti a vybavení školy.

Úplným závěrem bychom chtěli konstatovat, že cíle této bakalářské práce se úspěšně podařily splnit, ať se jednalo o zmapování problematiky dotačních programů pro financování volnočasových aktivit žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, ale i o možnosti základních škol speciálních při získávání dotací z dotačních programů na různých úrovních.

Tato problematika je stále spíše v začátcích a nutnost se jí zabývat je však stále aktuálnější. Byli bychom rádi, kdyby i tato práce svým dílem přispěla při ozřejmění této problematiky v praxi.

9.1 Doporučení pro praxi

V poslední kapitole bakalářské práce bychom se ještě jednou mohli ptát, jaká je tedy situace při žádostech o dotaci na podporu volnočasových aktivit dětí a mládeže ve speciálních školách, co vše vede k úspěšné žádosti, k získání finančních prostředků a ke kterým doporučujícím poznatkům jsme dospěli.

Z provedeného výzkumu jednoznačně vyplývá, že téma pořádání a financování volnočasových aktivit dětí a mládeže se speciálně vzdělávacími potřebami je tématem velmi aktuálním, kterým se zabývá drtivá speciálních a praktických škol. Jedním z největších problémů je nedostatek financí, které jsou školám přidělovány, ať už ze státních peněz nebo příspěvků od zřizovatele. Proto musí hledat cesty, které jim umožní tyto finance získat. Jako dobré řešení se jeví využívání grantových programů, z nichž mezi nejvyužívanější patří ty místní. Rozhoduje zde především vysoká informovanost o grantovém programu, zkušenosti z minulých let. Velký důraz je kladen na kvalitu podávaných žádostí a zde se především osvědčuje a můžeme to brát jako doporučení, určení učitele – koordinátora.

Tento učitel je plně zainteresován do přípravy projektové dokumentace, jedná se o specialistu ve svém oboru a často mívá za sebou již několik realizovaných projektů. V ideálním případě též absolvoval speciální školení týkající se dotačních a grantových programů. Ideálním řešením by bylo, mít na každé škole takového proškoleného specialistu.

Můžeme také samozřejmě tyto zájemce o projektovou činnost ve škole motivovat nepeněžními bonusy i finančními odměnami. V každém případě podporovat dobrovolnost spolupráce na projektu, vyžadovat zpětnou vazbu a podporovat vzdělávání zaměstnanců v tomto oboru.

Vedení školy by mělo splňovat pět základních manažerských dovedností – stanovovat cíle, vytvořit plán, zvolit styl vedení, provádět kontrolu a vyhodnotit projekt. Také by mělo začlenit projekty do marketingové strategie své školy a také do plánu dalšího strategického rozvoje školy. Pojmenovat a usměrňovat hrozby a okolní záporné vlivy týkající se projektu.

SEZNAM ZDROJŮ:

- ARMSTRONG, M., 2007. *Řízení lidských zdrojů*. 1. vyd. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-1407-3.
- BARTOŇOVÁ, M., VÍTKOVÁ, M., 2007. *Strategie ve vzdělávání dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami*. 2., přepracované a rozšířené vyd. Brno: Paido. ISBN 978-80-7315-158-4.
- BĚLOHLÁVEK, F., 2008. *Jak vést a motivovat lidi*. 5. vyd. Brno: Computer Press. ISBN 978-80-251-2235-8.
- DUNCAN, W., R., 2004. *A guide to the Project Management Body of Knowledge*. ISBN 978-1935589679.
- Erasmus, 2014. In: *Programy* [online]. [vid. 20. 04. 2014]. Dostupné z: <http://www.dzs.cz>
- HÁJEK, B., HOFBAUER, B., PÁVKOVÁ, J., 2008. *Pedagogické ovlivňování volného času*. 1. vyd. Praha: Portál. ISBN 978-80-7367-473-1.
- HOUSAROVÁ, B., 2011. *Edukace žáků s mentálním postižením a poruchami autistického spektra*. 1. vyd. Liberec: TUL. ISBN 978-80-7372-791-8.
- JAKUBÍKOVÁ, D., 2000. *Marketing školy*. 1. vyd. Liberec: TUL. ISBN 80-7083-460-9.
- JUCOVIČOVÁ, D., ŽÁČKOVÁ, H., SOVOVÁ, H., 2007. *Specifické poruchy učení na 2. stupni základních škol*. 1. vyd. Praha: D + H. ISBN 978-80-903579-7-6.
- KALHOUS, Z., OBST, O., aj., 2002. *Školní didaktika*. 1. vyd. Praha: Portál. ISBN 80-7178-253-X.
- KOLEKTIV AUTORŮ A KONZULTANTŮ, 2008. *Školské zákony*. Praha: Eurounion . ISBN 978-80-7317-072-1.
- MICHALOVÁ, Z., PEŠATOVÁ I., 2011. *Specifické poruchy učení a chování v inkluzivním prostředí základní školy*. 1. vyd. Liberec: TUL. ISBN 978-80-7372-815-1.
- MÜLLEROVÁ, L., DOULÍK, P., 2001. *Vybrané kapitoly ze školského managementu*. Ústí nad Labem: PF UJEP. ISBN 80-7044-374-X.
- NĚMEC, J., aj., 2002. *Kapitoly ze sociální pedagogiky a pedagogiky volného času pro doplňující pedagogické studium*. 1. vyd. Brno: Paido. ISBN 80-7315-012-3.
- OBST, O., 2002. *Základy školského managementu pro učitele*. 1. vyd. Olomouc: PdF UP. ISBN 80-7067-941-7.
- PÁVKOVÁ, J., aj., 2008. *Pedagogika volného času*. 4. vyd. Praha: Portál. ISBN 978-80-7367-423-6.

PLAMÍNEK J., aj., 1996. *Řízení neziskových organizací*. 1. vyd. Praha: Nadace Lotos. ISBN 80-238-0442-1.

POSTER, K., APPLGARTH, M., 2006. *Projektový management*. 1. vyd. Praha: Portál. ISBN 80-7367-141-7.

PRŮCHA, J., WALTEROVÁ, E., MAREŠ, J., 1995. *Pedagogický slovník*. 1. vyd. Praha: Portál. ISBN 80-7178-029-4.

RENOTIÉROVÁ, M., LUDÍKOVÁ, L., aj., 2006. *Speciální pedagogika*. 4. vyd. Olomouc: UP Olomouc. ISBN 80-244-1475-9.

ROSENAU, D.,M., 2003. *Řízení projektů*. 2. vyd. Brno: Computer Press. ISBN 80-7226-218-1.

SOLFRONK, J., aj., 1993. *Kapitoly ze školní pedagogiky*. 1. vyd. Praha: Karolinum. ISBN 80-7066-747-8.

VALIŠOVÁ, A., KASÍKOVÁ, H., aj., 2007. *Pedagogika pro učitele*. 1. vyd. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-1734-0.

VALENTA, J., 2004. *Financování a rozpočet školy*. 1. vyd. Karviná: Paris. ISBN 80-239-2218-1.

WALTEROVÁ, E., 1994. *Kurikulum proměny a trendy v mezinárodní perspektivě*. Brno: MU. ISBN 80-210-0846-6.

Seznam příloh

Příloha

Dotazník

Dotazník

1. Do jaké kategorie řadíte Vaši školu?

- do 50 žáků
- do 100 žáků
- nad 150 žáků

2. Organizujete pro své žáky volnočasové aktivity?

- Ano
- Ne

3. Považujete za dostačující státní finanční prostředky na úhradu nákladů volnočasových aktivit?

- Ano
- Ne

4. Kolik procent z ročního státního rozpočtu určeného Vaší škole věnujete financování volnočasových aktivit?

- 0-5%
- 6-10%
- 11-15%
- 16-20%
- Více

5. Kolik procent z ročního rozpočtu od zřizovatele věnujete financování volnočasových aktivit?

- 0-5%
- 6-10%
- 11-15%
- 16-20%
- Více

6. Získáváte finanční prostředky na zajištění volnočasových aktivit žáků také z jiných zdrojů? Pokud ano, tak z kterých?

- Ano - nadace + fondy
- Ano - sponzoři
- Ano - dotační programy
- Ano - jiné
- Ne

7. Máte přehled o dotačních programech na podporu volnočasových aktivit dětí a mládeže ve Vašem městě?

- Ano
- Ne

8. Máte přehled o krajských dotačních programech na podporu volnočasových aktivit dětí a mládeže?

- Ano
- Ne

9. Máte přehled o národních dotačních programech na podporu volnočasových aktivit dětí a mládeže?

- Ano
- Ne

10. Máte přehled o mezinárodních dotačních programech na podporu volnočasových aktivit dětí a mládeže?

- Ano
- Ne

11. Do kterých dotačních programů jste za posledních 5 let podali žádost?

- Místní
- Krajské
- Národní
- Mezinárodní

12. Jaká byla úspěšnost Vámi podaných žádostí - schválených a podpořených projektů?

- 0-10%
- 11-30%
- 31-50%
- 51-75%
- 76-100%

13. Kdo připravuje Vaše žádosti?

- Ředitel + zástupce
- Pověřený učitel - projektový manažer
- Učitelé obecně - dle zaměření
- Externí pracovník - firma

14. Z jakých důvodů byly Vaše žádosti neúspěšné?

- Nesplnění formálních náležitostí žádosti
- Nedostatečný objem finančních prostředků - mnoho žadatelů / nízká celková částka
- Nedostatečná kvalita projektu
- Neadekvátní rozpočet projektu
- Jiné

15. Uvítali byste pravidelná metodická školení ze strany donátorů s cílem získat odbornější znalosti a dovednosti při podávání projektů a jejich následném vedení?

- Ano
- Ne